

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Vətəndaşları
aldadı, sosial mənzil
"satan"

ŞƏXS
qandallandı

yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 30-31 mart 2019-cu il Şənbə № 66 (7236) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin ilk rəsmi görüşü baş tutdu

Prezident İlham Əliyevlə Paşinyan təkbətək, daha sonra həmsədrilər və XİN başçılarının iştirakı ilə müzakirələr apardılar; detallar hələlik açıqlanmır...

yazısı səh.9-da

Azərbaycanlıların ermənilər tərəfindən soyqırımına məruz qalmalarından 101 il keçir

yazısı səh.4-də

Qarabağda sülh üçün açılan "imkanlar pəncərəsi"

yazısı səh.11-də

Türkiyənin PKK-nı bitirə bilməməsinin səbəbləri

yazısı səh.4-də

Prezident "Diqlas" da zərər çəkənlərə 3 milyon manat yardım ayırdı

yazısı səh.5-də

Azadlığa çıxan siyasi fəallar nə iş görür?

yazısı səh.6-də

Şəhid ailələrinin üzvlərinə yeni güzəştlər

yazısı səh.3-də

Parlamentdə sığorta sahəsindəki nöqsanlar sərt tənqid edildi

yazısı səh.10-də

Sabah Türkiyədə bələdiyyə seçkiləridir

yazısı səh.12-də

Qiyməti "göz yaşardan" Hövsan soğanı - reportaj

yazısı səh.13-də

Kənd təsərrüfatındakı "Diqlas" hadisələri" - fermerlərə dövlət yardımını olacaqmı...

yazısı səh.5-də

AZƏRBAYCAN TRİLYON DOLLARLIQ LAYİHƏNİN İSTİRAKÇISINA ÇEVİRİLİR - ÖLKƏMİZ ÜÇÜN BÖYÜK ŞANS

Asiya-Avropa üzrə nəhəng yükdaşımalara rəvac verəcək "Bir kəmə, bir yol" projesi irəliləyir; Böyük İpək Yolunun bərpasını nəzərdə tutan layihənin icrasına Çin böyük məbləğdə vəsait sərf etməkdədir; prosesdə ölkəmiz adına əsas ağırlıq "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin üzərinə düşəcək

yazısı səh.7-də

ABS Paşinyandan əlini üzür - Bakı üçün mühüm gəlişmə

Erməni baş nazir "daşları yığmağa" başlayıb, ancaq...; İrəvanın "iki stul" siyasəti tam fiaskoda...

yazısı səh.8-də

Tural Abbaslı:
"Siyasətdə yaşlıların gücü, birliyi yeni insanların ortaya çıxmasına imkan vermir"

yazısı səh.7-də

Qulamhüseyn Əlibəyli:
"Hakimiyyət düşərgəsində müxalifətə yönəlik dönüş addımları, müəyyən yumşalmalar var"

yazısı səh.6-də

Mehriban Əliyeva
tapsırdı, evi əlindən alınan şəhid zabitin ailəsinə yeni mənzil verildi

yazısı səh.3-də

“Ölkəmizdə çox vacib islahatlara start verilib” - Birinci vitse-prezident

“2019-cu il Azərbaycan üçün uğurla başlayıb”. “Report”-un məlumatına görə, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva martın 29-da Bakıda diplomatik missiya rəhbərlərinin həyat yoldaşları ilə görüşdə çıxışı zamanı deyib.

“Bildiyiniz kimi, ölkəmizdə çox vacib islahatlara start verilib, həm iqtisadi sahədə, həm sosial sahədə. Bu gün atılan bütün addımlar Azərbaycanın gələcək uğurlu inkişafını təmin edəcək”, - deyə Birinci vitse-prezident qeyd edib.

Azərbaycana birbaşa investisiyalar formasında xaricdən 4,1 mlrd. dollar sərmayə cəlb olunub

Birbaşa investisiyalar formasında xaricdən cəlb olunmuş sərmayələrin ümumi məbləği 4,1 mlrd. dollar olub.

ONA-nın məlumatına görə, bu barədə Mərkəzi Bankın 2018-ci ilin yekunu üzrə Azərbaycan Respublikasının Tədiyyə balansı hesabatında bildirilir.

Hesabatda qeyd olunur ki, ölkə iqtisadiyyatına yatırılmış birbaşa investisiyaların strukturunda neft-qaz sektorunun xüsusi çəkisi 76,5% təşkil edib.

2018-ci ildə tədiyyə balansında birbaşa investisiyalar maddəsinin neft-qaz sektoru üzrə xalis maliyyə öhdəliklərinin (952,9 mln. dollar) artımı cəlb olunmuş investisiya ilə (4 109,1 mln. dollar) kapitalın repatriasiyası (3 156,2 mln. dollar) arasındakı fərqdən formalaşır.

Qiymətləndirmələrə görə, qeyri-neft sektoruna cəlb olunmuş birbaşa investisiyaların ümumi məbləği 967,1 mln. dollar olub.

Hesabat dövründə, neft-qaz sektoru üzrə 2,9 mlrd. dollar məbləğində kəsir, qeyri-neft sektoru üzrə isə 390 mln. dollarlıq profisit yaranıb. Nəticədə, ilkin gəlirlər balansında kəsir əvvəlki ilə nisbətən 40% artaraq 2,5 mlrd. dollar təşkil edib.

Abunə daha sərfəlidir - “Yeni Müsavat” abunə kampaniyasını davam etdirir

“Yeni Müsavat” qəzeti oxucularına bəyan edir ki, abunə yazılmaqla qəzeti daha sərfəli qiymətlərlə əldə edə bilirlər.

Köşklərdən alınan qəzetin bir nüsxəsi 60 qəpikdir. Abunə ilə qəzetin bir nüsxəsi isə sizə daha ucuz - **48 qəpiyə** başa gələcək.

Aylıq abunə - 12 AZN

3 aylıq - 36 AZN

6 aylıq - 72 AZN

Abunə yazılmaq üçün yaşadığınız ərazidə istənilən poçt şöbəsinə müraciət edə bilərsiniz.

Eyni zamanda Poçt Daşım Mərkəzinin baş ofisi ilə:

(012) 598-49-55 nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

Bundan başqa “Qaya” Mətbuat Yayımları ilə də abunə yazıla bilərsiniz.

Əlaqə üçün telefon: 012-565-67-13, 012-564-48-96

“Azərbaycanla tərəfdaşlıq möhkəmləndiriləcək” - ABŞ səfiri

ABŞ-in Azərbaycanla yəni təyin edilmiş səfiri Örl Litzenberqer Azərbaycanla Amerika Ticarət Palatasının (“AmCham Azerbaijan”) öz üzvləri üçün təşkil etdiyi aylıq işgüzar naharda spiker qismində çıxış edib.

ONA-nın “AmCham Azerbaijan”a istinadən verdiyi məlumatla görə, Ö.Litzenberqer “Azərbaycanın biznes mühitinin təkmilləşdirilməsi üzrə müşahidə və tövsiyələr” adlı Ağ sənəd də daxil olmaqla, Azərbaycanın işgüzar mühitinin yaxşılaşdırılmasına kömək etmək üçün göstərdiyi səylərə, habelə Palatanın Azərbaycan hökuməti ilə sahibkarlar və istehlakçılar arasında daha güclü dialoqun aparılmasında və ABŞ ilə Azərbaycan arasındakı ikitərəfli əlaqələrin

Örl Litzenberqer

əhatə dairəsinin genişləndirilməsi istiqamətində gördüyü işlərə görə Palataya öz təşəkkürünü bildirib.

O, həmçinin, ABŞ-la Azərbaycan arasındakı tərəfdaşlığı möhkəmləndirilməsi və daha da inkişaf etməsi üçün konkret və innovativ həll yollarını tətbiq etdiklərinə görə “AmCham”-a, onun prezidenti Nuran Kərimova və İcraçı direktoru Natəvan Məmmədovaya öz təşəkkürünü bildirdi. Səfir ABŞ-ın Azərbaycana strateji cəhətdən vacib ölkə kimi dəyərdən verdiyini vurğulayaraq, ikitərəfli əlaqələri daha da dərinləşdirməyə və ümumi maraqları bütünlükdə əməkdaşlığı genişləndirməyə sadıq qalacağını ifadə edib.

Güzeştli mənzillərin növbəti satışının tarixi açıqlandı

Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin (MİDA) Yasamal Yaşayış Kompleksində mənzillərin güzeştli satış barədə elan verib. ONA-nın MİDA-ya istinadən verdiyi məlumatla görə, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Xarici dairəvi yolu, 8 ünvanında yerləşən Yasamal Yaşayış Kompleksinin 6-7 saylı binaları üzrə 22 mənzil, həmçinin 8 və 9 saylı binalarında yerləşən 132 mənzilin, ümumilikdə 154 mənzilin satışı 29 aprel 2019-cu il tarixində saat 11:00-da başlayacaq və 30 aprel 2019-cu il tarixi saat 23:59-dək davam edəcəkdir.

Satışa ümumilikdə 154 mənzil çıxarılır. Bütün mənzillər tam təmirli, mətbəx mebeli, kombi isitmə sistemi (kombi cihazı daxil olmaqla), su, qaz və elektrik sayğacları ilə təmin edilmiş vəziyyətdə təklif olunur.

Bütün binalar Azərbaycan Respublikasının Dövlət Tikinti Normalarına (AzDTN) uyğun layihələndirilib və inşa olunub. Bununla bağlı Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Tikintidə Təhlükəsizliyə Nəzarət Dövlət Agentliyinin Təsisat-dankənar Dövlət Ekspertiza Baş İdarəsinin 15.11.2016-cı il tarixli 22880 nömrəli və 27.12.2016-cı il tarixli 23089 nömrəli müsbət rəyləri mövcuddur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 16.11.2016-cı il tarixli 1113 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Qaydanın 1.2.10-cu yarımbəndi və 3.2-ci bəndinə əsasən vətəndaşlara güzeştli şərtlərlə təklif olunan mənzillərin satış qiyməti Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu tərəfindən təyin edilmiş orta bazar qiymətindən aşağı müəyyən olunmuşdur.

Qeyd edək ki, bir otaqlı mənzillərin qiyməti - 29 925 manatdan, iki otaqlı mənzillərin qiyməti - 47 282 manatdan, üç otaqlı mənzillərin qiyməti isə 65 626 manatdan başlayır. Mənzillərin satış qiymətinə ƏDV daxildir.

Mənzilə güzeştli ipoteka krediti vasitəsilə sahib olmaq istəyən vətəndaş minimal ilkin ödənişdən artıq ödənilən məbləğə görə, mənzilin satış qiymətini tam həcmdə öz vəsaiti hesabına birdəfəlik ödəyən vətəndaş isə bütün məbləğə əlavə 10% endirim əldə edəcək.

Qardaşı oğlu Şərurlu İsfəndiyarı məhkəməyə verdi

Azərbaycan məhkəmələrində Şərurlu İsfəndiyar kimi tanınan iş adamı İsfəndiyar Axundovla bağlı xeyli işə, müxtəlif məhkəmə iddialarına baxılır.

“Report”-un əldə etdiyi məlumata görə, onu məhkəməyə verənlərdən biri də doğma qardaşı oğlu Eldəniz Axundovdur.

E.Axundov əmisi ilə torpaq mübahisəsinə görə Xətai Rayon Məhkəməsinə müraciət edərək müvafiq müqavilələrin etibarsız hesab edilməsi tələbi üzrə iddia qaldırıb.

Məhkəmə iddianı qismən təmin edib.

Hazırda işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə baxılır.

Qeyd edək ki, qalmaqallı iş adamının adı mətbuatda sonuncu dəfə bu gün hallanıb.

Onun aprel döyüşlərində şəhid olmuş polkovnik-leytenant Sənan Axundovun ailəsinə qarşı haqsızlıq etdiyi bildirilir. Məsələdən Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva da xəbər tutub və onun göstərişi ilə Sənan Axundovun ailəsinə yeni mənzil verilib.

Vətəndaşlara sosial mənzil “satan” şəxslərə ağır cəza verildi

Bu gün Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə dələduzluqda təqsirləndirilən Fərid Cəfərxanlı və Könül Kərimovanın cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

ONA-nın xəbərinə görə, hakim Mahmud Ağalarovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub. Hökmə əsasən, F. Cəfərxanlı 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Onun barəsində seçilmiş polis nəzarətinə verilmə qətimkan tədbiri dəyişdirilib və o, məhkəmə iclas zalında həbs olunub.

K.Kərimova isə 7 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

İttihama görə, hər iki şəxs vətəndaşların etibarından sui-istifadə edərək onların, ümumilikdə, 85 min 785 manat pulunu dələduzluq yolu ilə ələ keçiriblər. F.Cəfərxanlı və K.Kərimova Bakıda yaşayan 5 şəxsə sosial evlər satacağını vəd edib, lakin sonradan onlar vədinə əməl etməyiblər. Daha sonra F.Cəfərxanlı ilə K.Kərimova zərərcəkmisirlərin hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşlarına şikayəti əsasında saxlanılıb. Həmin şəxslərdən F.Cəfərxanlıın barəsində polis nəzarətinə verilmə qətimkan tədbiri seçilib. İstintaq dövründə onlar dəymiş zərərdən 37 min 758 manat pulu geri qaytarıblar.

"Şərurlu İsfəndiyar" ittihamlara aydınlıq gətirdi: "Şəhidin adından sui-istifadə edirlər"

İsfəndiyar Axundov: "Kamran MMC" ilə nə şərikliyim olub, nə də onlara aidiyyətim var"

Ölkənin ən böyük tikinti maqnatlarından olan "Şərurlu İsfəndiyar" kimi tanınan İsfəndiyar Axundov haqqında ölkə mətbuatında yenidən ittiham dolu yazı dərc olunub. Jurnalist Aida Eyvazlımın sosial şəbəkədə paylaşdığı status əsasında hazırlanan materiallarda bildirilir ki, İsfəndiyar Axundovun şikayəti əsasında aprel şəhidi Sənan Axundovun ailəsinə məxsus ev əlindən alınıb. Məlumatda aşağıdakılar qeyd edilir:

"Ötən gün Ali Məhkəməyə kassasiya şikayəti verən, aprel şəhidimiz polkovnik-leytenant Sənan Axundovun ailəsinə qarşı qanunsuz qərar çıxarılıb. Qanunsuz qərarın çıxarılmasına isə "Şərurlu İsfəndiyar" sifariş verib. Belə ki, Sənan Axundov vəfat etməmişdən bir neçə il əvvəl "Kamran MMC"-nin tikdiyi binadan 50 kvadratmetr yer götürüb, sonra "Kamran MMC"-nin işçiləri haqqında fırıldaq etdiklərinə görə cinayət işi başlanılıb və binanın 11 mərtəbəsini "Şərurlu İsfəndiyar" alıb. Həmin binada əlavə 5 mərtəbə də tikib. "Şərurlu İsfəndiyar"ın sakinlərlə şərti belə olub ki, binadakı mənzillər üçün yenidən onun istədiyi qiymət ödənilməlidir. Sənan Axundov sağ olanda öz hüququnu qoruyub

le binada öz haqqını tələb edib, mənzilinə sahib olan bir-iki nəfər var. Həm də ki, binanın sakinlərinin hamısı "Kamran MMC"-dən aldığı sənədləri, "Şərurlu İsfəndiyar"ın şirkətinin verdiyi sənədlərlə əvəzləyiblər. Şəhid Sənan Axundovun ailəsi bir neçə dəfə binadakı özlərinə aid olan yerlərdə təmir-bərpa işləri aparıb. Hətta ərli ölənin düşdüyü hal da onları pis niyyətlərindən, bəd əməllərindən çəkindirməyib. Bu günə qədər aparılan müxtəlif məhkəmə çekişmələrinin sonunda, Ali Məhkəmə yenidən "Şərurlu İsfəndiyar"ın xeyrinə qərar çıxarıaraq, şəhid ailəsinin adına olan 50 kvadratmetrlik yer əlindən alıb".

Sənan Axundov

"11 il bundan öncə şikayətçilər ev alıblar. Elə həmin zaman da məhkəmə qərar çıxarıb ki, verilən sənədlərin hamısı saxtadır. Rayon məhkəməsi, Apelyasiya Məhkəməsi və Ali Məhkəmə qərar qəbul ediblər ki, sənədlər saxtadır. Qanunu geri qaytarmaq olarmı?"

kimi olub. Belə ki, 11 il bundan öncə şikayətçilər ev alıblar. Elə həmin zaman da məhkəmə qərar çıxarıb ki, verilən sənədlərin hamısı saxtadır. Sənədi verən insanlar həbs edilib, hazırda da türmədə yatırlar. 11 ildən sonra zərərçəkən ailə müraciət edir ki, mənim saxta sənədimi hakimlər düzgün sənəd kimi bərpa etsinlər. Hələ 11 il bundan öncə

zamanda bu dövlətin qanunu var. Qanunla mənim sənədlərimin hamısı qaydasındadır. Sadəcə olaraq burada yanaşma fərqlidir. Hardsa məsələdə sui-istifadə, başqa məqsədlər var".

İ. Axundov bildirib ki, sözügedən bina ona məxsus deyil: "İnternetdə axtarış versəniz görürsünüz ki, "Kamran MMC" 98 mənzili 270 nəfərə

Mehriban Əliyevanın tapşırığı ilə şəhid zabitin ailəsinə yeni mənzil verildi

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva "Şərurlu İsfəndiyar" kimi tanınan tikinti maqnatının qaldırdığı iddia əsasında pulunu ödədikləri halda mənzili məhkəmə qərarı ilə əllərindən alınan şəhid ailəsi ilə bağlı yaranmış situasiyaya müdaxilə edib. Virtualaz.org xəbər verir ki, Mehriban Əliyevanın göstərişi ilə aprel döyüşlərində şəhid olmuş polkovnik-leytenant Sənan Axundovun ailəsinə yeni mənzil verilib.

Məlum olub ki, Heydər Əliyev Fondunun nümayəndələri martın 29-da şəhidin ailəsi ilə görüşüb. Sənan Axundovun ailəsinə bildiriblər ki, Mehriban Əliyevanın tapşırığı əsasında onların problemi həll olunur və Bakının Nərimanov rayonunda ailəyə yeni mənzil verilir.

Xatırladaq ki, şəhidin hələ sağlığında hissə-hissə 53 min manat ödəyərək aldığı 50 kvadratmetrlik mənzil "Şərurlu İsfəndiyar"ın iddiası əsasında məhkəmə qərarı ilə alınıb. Bu məsələ geniş ictimai rezonans və oliqarxa qarşı haqlı hiddət yaradıb.

Şəhid ailələrinin üzvlərinə yeni güzəştlər

Azərbaycanda şəhid ailələrinin üzvlərinə yeni güzəştlər verilib. ONA-nın məlumatına görə, bu, "Şəhid adının əbədiləşdirilməsi və şəhid ailələrinə edilən güzəştlər haqqında" qanuna təklif edilən dəyişiklikdə əksini tapıb.

Qanun layihəsinə edilən dəyişikliyə əsasən, dövlət peşə təhsili müəssisələrində və elmi təşkilatlarda ödənişli formada təhsil alan şəhid ailəsi statusu almış ailənin üzvləri təhsil haqqını ödəməkdən azad ediləcəklər.

Qanun layihəsi Milli Məclisin bu gün keçirilən plenar iclasında səsverməyə çıxarılaraq qəbul edilib.

ki, camaata verdiyi müqavilələrin yuxarı hissəsinə "Bismillahir Rəhmanir-Rəhim" sözləri yazılıb. Qanuni sənədə bunu yazmaq olarmı? Bu sənədlə çıxarış almaq mümkündürmü? Elə ilk baxışdan görünür ki, MMC-nin camaata verdiyi sənədlər saxtadır. İndi MMC-nin sahiblərinə 14-17 il iş veriblər. Görünür bu adamlar da düşünürlər ki, mənə təzyiq edib, qorxutmaqla nə işə əldə edəcəklər. Xeyr, bu, olası bir şey deyil. Qanun nədirsə, mən onunla hərəkət edirəm. Deyirlər ki, aprel ayında kürəkənim rəhmətə gedib, sən də

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

İsfəndiyar Axundov

"Kamran MMC"-nin rəhbərlərinin hamısı orqan işçiləri olub. Ən maraqlısı da odur ki, camaata verdikləri müqavilələrin yuxarı hissəsinə "Bismillahir Rəhmanir-Rəhim" sözləri yazılıb. Qanuni sənədə bunu yazmaq olarmı? Bu sənədlə çıxarış almaq mümkündürmü?"

və məhkəmələrin birində qanuni qərar çıxarılıb ki, binadakı 50 kvadratmetrlik yerin sahibi onun özüdür.

Şərurlu İsfəndiyar isə dayanmayıb. Sənan şəhid olandan sonra ailəni məhkəməyə verib və məhkəmə prosesini qazanıb.

Yeni tərkibli hakimlər belə qərar çıxarıblar ki, iddiaçı ailənin əlindəki sənədləri "Kamran MMC" verdiyinə görə saxta sayılır. Lakin eyni sənədlər

Müsavat.com-a açıqlama verən İsfəndiyar Axundov yayılan məlumatları təkzib edib. O bildirib ki, indiyə qədər Azərbaycan Respublikasının qanunlarından kənara çıxan heç bir addım atmayıb:

"Bu məsələnin əslində mənə heç bir aidiyyəti yoxdur. Həmin adamları da aldadan "Kamran MMC"-nin işçiləri olub. Hazırda qeyd edilən MMC-nin sahibi həbsdədir. Məsələni daha dəqiq formada izah etsək, proses aşağıdakı

rayon məhkəməsi, Apelyasiya Məhkəməsi və Ali Məhkəmə qərar qəbul ediblər ki, sənədlər saxtadır. Qanunu geri qaytarmaq olarmı? Deyim ki, həmin zaman aprel döyüşləri olmamışdı. İndi aprel döyüşlərində şəhid olan qardaşımızın qayınatası deyir ki, kürəkənim aprel ayında şəhid olub. Şəhidlər bizim inanc yerimizdir, ümidimizdir. İnsanların hər zaman and içdiyini qibləmizdir şəhidlər. Ancaq eyni

satıb. Binanın inşası isə yarımçıq qalmışdı. Dövlət mənə tapşırırdı ki, binanın inşasını davam etdim. Mən də binanı tikib, siyahı ilə camaatı yerləşdirdim. Burada mənim nə günahım var? "Kamran MMC" ilə nə şərikliyim olub, nə də onlara hər hansı aidiyyətim var. Əksinə, MMC-nin işçiləri camaatı aldatmışdı, mən isə onlara yardım etdim. Deyim ki, MMC-nin rəhbərlərinin hamısı orqan işçiləri idi. Ən maraqlısı da odur

Erməni daşnaklarının bolşeviklərlə birgə azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi soyqırımından 101 il ötür. 1918-ci ilin 30 mart və 3 aprel tarixləri arasında Bakı şəhərində və Bakı quberniyasının müxtəlif bölgələrində, eləcə də Şamaxı, Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Hacıqabul, Salyan, Zəngəzur, Qarabağ, Naxçıvan və digər ərazilərdə Bakı Soveti və Daşnak-sütyundan olan erməni silahlı dəstələri azərbaycanlılara qarşı qırğın törədiblər.

1918-ci ilin martında Rusiya bolşeviklərinin rəhbəri Vladimir Leninin təyinatı ilə Qafqaz fəvqəladə komissarı kimi Bakıya göndərilən Stepan Şaumyan qətləmin başlamasında əvəzsiz rol oynayıb. 1918-ci ilin martın 31-də Bakı şəhərində dinc azərbaycanlıların kütləvi qətlində Bakı Sovetinin 6 min silahlı əsgəri, eyni zamanda ermənilərin "Daşnak-sütyun" partiyasının 4 minlik silahlı dəstəsi iştirak edib. Bakıda üç gün davam edən qırğın zamanı ermənilər azərbaycanlı məhəllələrinə soxularaq hər kəsi öldürüb, qılıncla parçalayıb, süngü ilə dəlmə-deşik edib, cəsədlərin qulaqlarını, burunlarını kəsib, qarınlarını yırtıblar. Nəticədə təkcə Bakıda 25 min soydaşımız qətlə yetirilib.

S.Şaumyan Bakıda və ətraf qəzalarda törətdikləri qırğınla əlaqədar 1918-ci il apre-

Azərbaycanlıların soyqırımından 101 il keçir

Erməni faşizmi hələ də davam edir

lin 13-də Rusiya Xalq Komissarları Sovetinə məktubunda yazırdı: "Bizim süvari dəstəyə edilən silahlı hücumdan behə-

ne kimi istifadə etdik və bütün cəbhə boyu hücumu keçdik. Biz artıq 6 min nəfərlik silahlı qüvvəyə malik idik. Daşnakların da 3-4 min nəfərlik silahlı milli hissələri var idi ki, o da bizim sərəncamımızda idi. Məhz onların iştirakı vətəndaş müharibəsinə milli qırğın xarakterini verdi. Lakin onun qarşısını almaq mümkün olmadı. Biz bu işə şüurlu surətdə getdik. Əgər azərbaycanlılar üstün gəlsəydilər, onda Bakı Azərbaycanın paytaxtı elan edilə bilərdi".

Bununla kifayətlənməyən ermənilərin Azərbaycanın di-

gər ərazilərində də - Şamaxı, Quba, İrəvan, Zəngəzur, Qarabağ, Naxçıvan, Qarsda da kütləvi qətləmləri davam etdiriblər. 1918-ci ilin mart-aprel aylarında Şamaxıda 8 minə yaxın dinc sakin qətlə yetirib, Cavanşir qəzasının 28 kəndi, Cəbrayıl qəzasının 17 kəndi tamamilə yandırılıb, əhalisi isə məhv edilib.

1918-ci ilin aprelin 29-da Gümrü yaxınlığında əsasən qadınlardan, uşaqlardan və yaşlılardan ibarət 3 min nəfərlik azərbaycanlı köçü pusquya salınaraq son nəfərinədək məhv edilib. Erməni silahlı

dəstələri Naxçıvan qəzasının bir neçə kəndini yandıraraq, Zəngəzur qəzasında isə 115 azərbaycanlı kəndi məhv edib, 3257 kişi, 2276 qadın və 2196 uşaq öldürülüb. Bütövlükdə bu qəza üzrə 10068 azərbaycanlı öldürülüb və ya şikəst edilib, 50000 azərbaycanlı qaçqın düşüb.

İrəvan quberniyasının 199 kəndində yaşayan 135 min azərbaycanlı qətlə yetirilib, yaşayış məntəqələri isə yerlə yeksan edilib. Erməni silahlı dəstələri daha sonra Qarabağa yürüş ediblər. 1918-1920-ci illər arasında Qarabağın dağlıq hissəsində 150 kənd dağıdılıb, əhalisi isə məhv edilib.

1920-ci ilin mayında ermənilərin və XI Qızıl Ordunun iştirakı ilə Gəncədə 12 mindən çox azərbaycanlı qətlə yetirilib.

1918-ci ildə azərbaycanlıların kütləvi qətlə yetirib, qırğınların qarşısının alınmasında Nuru paşanın rəhbərlik etdiyi Qafqaz İslam Ordusunun böyük rolu olub.

Qeyd edək ki, mərhum eks-prezident Heydər Əliyevin 1998-ci il 26 mart tarixli fərmanı əsasən, 31 mart Azərbaycanlıların soyqırımını qəndü kimi dövlət səviyyəsində qeyd olunur.

□ **ƏTİBAR SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Türkiyənin PKK-nı bitirə bilməməsinin səbəbləri

Şahin Cəfəri: "Kürd məsələsi" təkəcə Türkiyənin sərhədləri ilə məhdudlaşan lokal problem olmaqdan çoxdan çıxıb və beynəlmilləşib"

Martın 21-də Türkiyə ordusu və Milli Kəşfiyyat Təşkilatı (MIT) PKK-ya ağır zərbə vurub. Türkiyə ordusu və kəşfiyyatın həyata keçirdiyi birgə əməliyyat nəticəsində PKK lideri Cəmil Bayıqın yaxın adamı Rza Altun və bir neçə tərəfdarı öldürülüb. Əməliyyat Qəndil dağlarında həyata keçirilib.

Qeyd edək ki, 21 mart əməliyyatı zamanı öldürülən PKK liderləri 4 nəfər olub. Bunlar təşkilatın "idare heyəti" və rəhbər orqanlarında təmsil olunan 1990-cı illərdə PKK-ya qoşulan Emrullah Dursun, 1990-cı illərdə təşkilata qoşulan Mikayıl Özdəmir və PKK-ya 1978-ci ildə qatılan Əli Aktaş olub.

Yeri gəlmişkən, Aktaş 2009-cu ildən sonra PKK-nın lider heyətində təmsil olunur. "Sinan Sor" ləqəbi ilə uzun müddət Rusiya və Ermənistan da fəaliyyət göstərən Aktaş əsasən Avropa ölkələri və Rusiyadan Qəndilə pul göndərməsi işinə rəhbərlik edib.

Xatırladaq ki, PKK (Kürdistan Fəhə Partiyası - K.R.) 1978-ci ildə Türkiyə vətəndaşı Abdullah Ocalanın liderliyində yaranıb. 1980-ci illərdə Türkiyədə əsasən cənub və cənub-şərq rayonlarında terror hücumları həyata keçirən 40 min nəfərin insanın ölümünə səbəb olub. Türkiyə ərazilərində müstəqil kürd dövlətinin qu-

rulmasını planlayan PKK solçu təşkilatdır, ötən əsrin 80-ci illərdə Suriya, Livan, Yunanistan ərazilərində düşərgələri, fəaliyyətləri olub.

1990-cı illərdə PKK müstəqillik tələbindən geri çəkilib, əvəzində mədəni və siyasi muxtariyyətə çağırılıb, lakin eyni zamanda mübarizəni də davam etdirib. 2012-ci ildə hökumət və PKK sülh danışıqlarına başlayıblar və növbəti ildə atəşkəs razılaşması əldə edilib. PKK döyüşçülərindən İraqın şimalına keçmək tələb olunub, lakin toqquşmalar yenə də kəsilməyib.

2015-ci ildə hökumət PKK-ya qarşı hərbi əməliyyatları yenidən aktivləşdirib və cənub-şərq rayonlarında PKK-nın təsiri və dayaqları məhv edilib. Hazırda da əməliyyatlar Türkiyənin daxili ilə yanaşı Suriya və İraq ərazisində davam etdirilir. Lakin bir qədər ritorik görünən bir sual hələ də aktualdır: Türkiyə dövləti bu terror təşkilatını nədən məhv edə bilər? NATO üzvü, Alyan-

sın ikinci ən böyük ordusuna sahib, güclü dövlətçilik ənənələri, hüquq-mühafizə və kəşfiyyat sistemində malik olan Türkiyə Respublikası 40 ildən çoxdur ki, terror təşkilatına qarşı mübarizə aparır, amma hələdici nəticəyə nail ola bilmir. Burada hansı amillərin rolu var?

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a şərh verən **politoloq Şahin Cəfəri** bildirdi ki, siyasi hakimiyyətlərin ötən müddətdə bu problemə yanaşması fərqli olub: "Çox da keçmişə qayıtmadan və dərinə enmədən qeyd edim ki, Türkiyə dövləti AKP iqtidarına qədər kürd probleminin mövcudluğunu ümumiyyətlə, inkar etmək xətti tuturdu. Problem "kürd sorunu" deyil, terror və ya "güney-doğu sorunu" adlandırılırdı. Düzdür, ayrı-ayrı siyasətçilər (məsələn, Turqut Özal) zaman-zaman kürd probleminin varlığından söz açırdılar, həll yolları təklif edirdilər. Hətta mən xatırlayıram ki, 1991-ci ildə Rifah Partiyasının İstanbul vilayət təşkilatının sədri olan Rəcəb Tayyib Ərdoğan "kürd məruzəsi" hazırlayaraq partiyanın lideri Nəcməddin Ərbakana təqdim etmişdi. Həmin raportda bu problemin olduğu etiraf edilirdi və çıxış yolları göstərilirdi. Amma siyasətçilərin, hətta hakimiyyətdə olan siyasi qüvvənin mövqeyi dövlət siyasətini dəyişə bilmirdi".

Kürd siyasətində dəyişiklik yalnız AKP iqtidara gəldikdən sonra qeydə alınmağa başlayıb. Lakin ekspertin fikrincə, müəyyən səbəblərdən bu siyasət davam etdirilmədi və yenidən 90-cı illər taktikasına geri döndü: "Ərdoğan hakimiyyətə gəldikdən və ordunun dövlətin siyasətini və strategiyalarının müəyyənləşdirilməsindəki məhdudlaşmadan sonra baş verdi və problem özü adı ilə çağırılmağa başlandı, "çözüm sürəci" nə, yəni siyasi nizamlanmaya üstünlük verildi. Lakin müxtəlif səbəblərdən bu siyasət yarımçıq qaldı və Türkiyə yenidən 90-cı illərə qayıtdı... 2015-ci ildən bə-

ri ölkə daxilində PKK-ya qarşı silahlı mübarizədə ciddi uğurlar əldə edilib, terrorçuların sayı xeyli azaldılıb. Hətta daxili işlər naziri Süleyman Soylu bir neçə gün əvvəl belə bir rəqəm açıqladı ki, cəmi 700 terrorçu qalıb".

Lakin Ş.Cəfərinin fikrincə, terrorçuların sayının azalması hələ problemin həlli demək deyil. Çünki terrorun kökünü tamamilə kəsmək üçün onu yaranan və bəsləyən səbəblər aradan qaldırılmalıdır: "Məsələnin mənbəyi nədir, ona diqqət etmək və onu ortadan qaldırmaq lazımdır, necə deyirlər, bataqlığı qurutmaq zəruridir. Terroru bəsləyən, böyüdən səbəblər aradan qaldırılmadan terroru bitirmək mümkün deyil. Doğrudur, çətinlik yarıdan amil budur ki, kürd məsələsi təkəcə Türkiyənin sərhəd-

ləri ilə məhdudlaşan lokal problem olmaqdan çoxdan çıxıb və beynəlmilləşib. Bu, bütün regionun problemidir və istər böyük güclərin, istərsə də regional oyunçuların cəlb olunduğu, onların öz maraqları naminə istifadə etdikləri, faydalandıqları məsələyə çevrilib. Həm Qərb, həm Rusiya, həm də bəzi bölgə ölkələri (İsrail, Səudiyyə Ərəbistanı, Misir, BƏƏ və s.) Türkiyənin terror təşkilatı saydığı kürd qruplaşmaları ilə çox yaxın əməkdaşlıq qurub, onları maliyyə və silahla təmin edir. Bütün bunlara baxmayaraq, mən hesab edirəm ki, Türkiyə öz daxilində bu məsələnin daha da şişməsinin və qanqrene çevrilməsinin qarşısını almaq imkanına sahibdir. Şübhəsiz ki, terror təşkilatına qarşı silahlı mübarizə davam etməlidir, amma paralel olaraq siyasi sahədə addımlar da atılmalıdır. Türkiyə Avropa səviyyəsində insan hüquq və azadlıqlarını bərqərar edərək, eyni zamanda iqtisadi rifaha nail olarsa, kürd separatizmi və terrorizmi üçün münbit zəminin tədricən aradan qalxacağını düşünürəm. Əlbəttə, mən yaxşı başa düşürəm ki, bu da ideal yol deyil və terror təşkilatının tərəfdarları verilən azadlıqlardan hər zaman sui-istifadə etməyə çalışıb və çalışacaq. Necə ki, "çözüm sürəci" dövründə biz bunu müşahidə etdik. Amma başqa yol da yoxdur. Demokratikləşmə və iqtisadi inkişaf... Açar budur".

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Martın 29-da prezident İlham Əliyev "Bakı şəhərinin Nizami rayonundakı ticarət mərkəzində baş vermiş yanğın nəticəsində zərər çəkmiş sahibkarlara maddi yardım göstərilməsi haqqında" sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir: Bakı şəhəri, Nizami rayonu, Qara Qarayev küçəsi 81Q ünvanında yerləşən ticarət mərkəzində fevralın 26-da həmin ticarət mərkəzində baş vermiş yanğın nəticəsində zərər çəkmiş sahibkarlara maddi yardım göstərilməsi məqsədi ilə 2019-cu il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan İqtisadiyyat Nazirliyinə ilkin olaraq 3 milyon manat ayrılıb.

İqtisadiyyat Nazirliyinə zərər çəkmiş sahibkarlara bu sərəncama əsasən ayrılmış vəsait hesabına maddi yardım göstərilməsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla üç gün müddətində təsdiq etmək, bu sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etmək, Maliyyə Nazirliyinə bu sərəncamda göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etmək tapşırılıb.

"Yeni Müsavat"ın reportyor qrupu olaraq martın 29-da da "Diqlas" Ticarət Mərkəzinin qarşısında olduq. Müşahidə etdik ki, ticarət mərkəzində malları yanan sahibkarların bir qismi hələ də ərazini tərk etməyiblər. Onlar bildirdilər ki, ölkə başçısının sərəncamı ilə tanış olublar. Söylədilər ki, dövlətin dəstəyindən olduqca məmnundurlar. Onlar ölkə başçısına minnətdarlıqlarını bildirdilər. Sahibkarlar bildirdilər ki, hələ ki, onlara dəyən zərər hesablanmayıb:

Prezident "Diqlas" da zərər çəkənlərə 3 milyon manat yardım ayırdı

Nazir zərərçəkmiş sahibkarlara ödənişlərin edilməsinə növbəti həftədən başlanılacağını bildirib

"Ticarət mərkəzinə daxil ola bilməmişik. Ona görə də çöldə gözləyirik. Biz özümüz də içəridə hansı malımız yarıb, yandırdığını tam bilmirik. Bizə söylədilər ki, dəyən zərərin hesablanması üçün komissiya və müstəntiq ayrılıb. Hər bir şəxs tək-tək dinlənəcək və ona dəyən zərər hesablanacaq. Lakin bu prosesə başlanılmayıb. Ancaq aramızda sahibkarlar var ki,

onlarla ticarət mərkəzinin rəhbərliyi tərəfindən görüşlər keçirilib".

Ticarət mərkəzinin rəhbərlərindən olan Rasim Məmmədov zərərçəkənlərlə söhbəti zamanı bildirdi ki, onların hər birini şəxsən tanıyır:

"Hər birinizi şəxsən tanıyıram. Biz burada qanundan kənar iş görməmişik. Kimin nə satdığı, nə qədər malı olduğunu da

bildirik. Burada heç kim mənədən xəbərsiz dövlətdən yardım almağa cəhd göstərməsin. Səbiri olub, dövlətin dediyi kimi hərəkət edək. Əgər belə olmasa, tərtib edilən akta imza çəkməyəcəm və heç bir vəsait ala bilməyəcəksiniz", - deyə R.Məmmədov bildirdi.

Zərərçəkənlər söylədilər ki, yeni sezon başladığı üçün bayram günlərindən mal vurublar. Gətirdikləri malların hamısı isə mağazada yanaraq külə dönüb. Onlardan 100 min manatlıq malının olduğunu da deyən oldu, 12 min manatlıq malının yandığını da söyləyən oldu.

Ekspertlər bildirdilər ki, belə bir məqamda hər kəsin satdığı məhsula və sahib olduğu mağazanın ölçüsünə diqqət edilir. Bu üsulla dəymiş zərər təxminən müəyyən edilir. Rəsmi rəqəmlərə görə binada yanan hissə 17 min kvadratmetrdən çox sahəni əhatə edib...

"Yeni Müsavat"a danışan **sabiq maliyyə naziri Fikrət Yusifov** bu kimi məqamlarda dəyən zərəri hesablamayın bir

o qədər də asan olmadığını söylədi:

"Məlum olduğu kimi, dəyən zərərin hesablanması üçün komissiya yaradılıb. Komissiya işin gedişi zamanı ümumilikdə sahibkarlara nə qədər zərər dəydiyini hesablayacaq. Burada proses kənardan görüldüyü qədər asan olmayacaq. Çünki kiminsə gətirdiyi malın mağazada qalığı, satılmış malın həcmi məsələsi önəmlidir. Bunları müəyyən etmək lazım gələcək. Bu kimi mürəkkəb məqamlar var. Ona görə də komissiya iş prosesində vəziyyətdən çıxışın ən optimal yollarını tapmalıdır. Ölkə prezidentinin sahibkarlara yardım etməsi çox müsbət hadisədir. Yəqin ki, 3 milyon manat vəsaitin ayrılması da başlanğıc üçün nəzərdə tutulub. Düşünürəm ki, orada yanan malın həcmi daha çoxdur. Yəqin ki, sonradan komissiya işlədikcə, sahibkarlara dəyən zərərin həcmi müəyyənləşdikcə, tam real rəqəmlər ortaya çıxacaq və növbəti addımlar atılacaq. Start üçün bu məbləğ kifayət edir".

"Diqlas" ticarət mərkəzində yanğından zərərçəkmiş sahibkarlara ödənişlərin edilməsinə növbəti həftədən başlanılacaq. ONA xəbər verir ki, bunu jurnalistlərə açıqlamasında **Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev** bildirib.

Nazir ödənişlərin "Kapital Bank" vasitəsilə həyata keçiriləcəyini diqqətə çatdırıb və bildirdi ki, Prezidentin Ehtiyat Fondundan ilkin vəsaitlər ayrılıb: "Vergi və gömrük orqanları tərəfindən sahibkarlara dəymiş məbləğin həcmi müəyyənləşdiriləcək. Sözügedən vəsaitlər vasitəsilə ilkin ödənişlərin həyata keçirilməsinə başlayacağıq".

Nazir onu da bildirib ki, baş vermiş hadisə ilə bağlı Prezident İlham Əliyev ötən gün müşavirə keçirib və lazımı tapşırıqlar verib: "Prezidentin tapşırığına əsasən, İqtisadiyyat Nazirliyində işçi qrupu yaradılıb. Göründüyünüz kimi, artıq işçi qrupu fəaliyyətə başlayıb. Təşkilatı işlər görüldü, sahibkarlarla əlaqə saxlanılıb. Sahibkarlar tam rahat şəkildə qəbul edirlər. Onlara suallardan ibarət anket verilir və cavablar nəticəsində biz onların problemləri ilə bağlı məsələləri araşdırırıq. Eyni zamanda, sahibkarlara maddi dəstəkdən başqa güzəştli kreditlərin verilməsi də təklif olunur. Onlara güzəştli kreditlərin şərtləri haqqında məlumat verilir. Güzəştli kreditlər kifayət qədər əlverişlidir. Belə ki, kreditlər 1-4% ilə uzun müddətə verilecək".

□ **Əİ RAİS,**
"Yeni Müsavat"

Kənd təsərrüfatındakı "Diqlas" hadisələri - fermerlərə dövlət yardımı olacaqmı...

Ekspertlər aqrar sığortanın gecikməsini kənd təsərrüfatının inkişafı qarşısında ən böyük əngəl kimi qiymətləndirirlər...

"Diqlas" yanğını zamanı sahibkarlara onminlərlə, yüzminlərlə manat məbləğində ziyan dəyəmi, daha sonra prosesin prezident tərəfindən nəzarətə götürülərək sahibkarlara dövlət yardımı verilməsi hər kəsə məlumdur. Dövlət başçısı da bu hadisə ilə bağlı keçirdiyi müşavirədə bir daha vurğuladı ki, ölkədə sığorta sahəsində boşluq olduğundan bu cür ağır məqamlarda məhz dövlət sahibkarın yanında olur, ona dəstək verir.

İqtisadiyyatın ən çox risk daşıyan sahələrindən biri də kənd təsərrüfatıdır və bu sahə son illər dövlət üçün prioritet elan edilib. Vaxtaşırı olaraq təbii hadisələr səbəbindən fermerlərə onminlərlə manat məbləğində ziyan dəyir və aqrar sığorta olmadıqdan dəyən zərər hər hansı formada kompensasiya edilmir. Nəticədə insanların gözü qorxur, kənd təsərrüfatına maraq azalır, motivasiya sifra düşür. Avropanın əksər ölkələrində aqrar sektorun əsas inkişaf səbəblərindən biri də dövlətin bütün riskləri üstlənməsidir. Azərbaycanda isə fermer bütün təbii hadisələrinə və digər risklərə təkbəşənir. Bunun nəticəsidir ki, bir çox aqrar məhsullar üzrə hələ də ölkənin xaricdən asılılığına son qoyulmayıb. Bu zaman

dövlət nə etməli? Kənd təsərrüfatında mövcud olan riskləri də dövlət öz üzərində götürməlidir, yoxsa aqrar sığortanın tətbiqini genişləndirməklə fermerlərin risklərini paylaşmalıdır?

Kənd təsərrüfatı üzrə ekspert Nicat Nəsirli mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışarkən bildirdi ki, hər il dəfələrlə aqrar sektorda çalışan fermerlər kütləvi zərərlərə düşür və bu hər hansı formada kompensasiya edilmir: "Dövlət təbii hadisələr zamanı əkin sahələrinə ziyan dəyən fermerlərə də dəstək olmalıdır. Çünki hər il "Diqlas" yanğını kimi hadisələr kənd təsərrüfatında da baş verir. Hər il daşqın, sel, çay daşması, dolu düşməsi kimi hadisələr baş verir və təsərrüfat sahələrində məhsullara ziyan vurur. Bu hazırda çox

aktual məsələdir. Hal-hazırda Kənd təsərrüfatı Nazirliyində aqrar sahədə risklərin idarə olunması ilə bağlı sənədlər müzakirə mərhələsindədir. İlk növbədə kənd təsərrüfatında risklər müzakirə olunmalıdır. Əvvəllər belə bir sənəd olmayıb. Sığortaya gələn ilk yol məhz risklərin ciddi təhlilindən keçir. Çünki kənd təsərrüfatında çoxsaylı risklər var. Bu proqram hazırlanarsa, aqrar sığortanın tətbiqi üçün ilkin addım atılmış olar".

Ekspert etiraf etdi ki, sığorta şirkətlərinin kənd təsərrüfatı sahəsinə marağı yoxdur: "Ölkədə 18 sığorta şirkəti fəaliyyət göstərsə də, onlardan cəmi 4-ü kənd təsərrüfatının müəyyən seqmentlərinə sığorta verir. Hər il büdcədən kənd təsərrüfatının sığortası üçün təxminən 1 milyon manat ayrılır. Ancaq i vəsait istifadə olunmur və yenidən geri qaytarılır. Sığorta şirkətləri bu sahədə maraqlı deyillər".

Azərbaycanda özünü doğ-

ruldaacaq modelə gəlincə, N.Nəsirli Türkiyənin Tarsim modelini daha uyğun hesab edir: "Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası Türkiyənin Tarsim modelinə uyğun bir model hazırladı və onu ictimai rəyin müzakirəsinə verdi. Orada Türkiyə modelinə istinad olunmuşdu, bir Zəmanət Fondunun yaranması nəzərdə tutulurdu ki, o fond kənd təsərrüfatında baş verən hadisələrə dövlət zəmanəti versin və şirkətlər burada aktiv işi-raq etsinlər. Ancaq bu məsələ elə müzakirə mərhələsində qaldı. Aradan 1 il vaxt keçsə də, biz bir realıq görmürük".

Nicat Nəsirli hesab edir ki, kənd təsərrüfatında əsas problem itkilərin qarşısının alınmasıdır: "Risklərin böyük hissəsini təbiətin siltəqlilən təşkil edir, biz məhsuldarlığı itiririk. İndi ilkin yaz dövrüdür, dolu yağacaq. Daha sonra yaz gələcək və zərərvericilərin əkinə ziyan verməsi dövrü başlayacaq. Yayın ortasında isə kütləvi sirayətlənmə, çayırtkə hücumları baş ve-

rəcək. Kənd təsərrüfatının hər dövründə risk var, bu risklərin təhlili mütəmadi lazımdır ki, aqrar sektorda ilk hansı sahələr sığortalana bilər. Bunlar ciddi iqtisadi təhlil tələb edən məsələlərdir. Dünyada bu praktika yoxdur ki, kənd təsərrüfatını başdan-baş sığortalansın. Çünki risklər həddindən artıq çoxdur. Dövlət onun hamısını sığortalaya bilməz, orada obyektiv və subyektiv məsələlər var. Bəzən fermerin özünü bilməməzliyi, səhvi ucbatından dəyən zərərlər olur. Fermer görür ki, sahəsi sirayətlənir, gedi-10 manatlıq bir dərman alıb, sahəyə vurmur. Ona görə də, dəqiq müəyyən olunmalıdır ki, hansı halda fermerə dəstək olunmalıdır, hansı hal təbii fəlakət sayılır. Bunun mexanizmi hazırlanmalıdır ki, təbii risklər nədən ibarətdir".

İqtisadçının sözlərinə görə, hazırda Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində risk proqramı hazırlanır: "Bu proqram hazırlandıqdan sonra biz görəcəyik ki, risklər nədən ibarətdir. Sığorta şirkətləri fermerə pulu nəyin əsasında verməlidir. Bunlar cid-

di ictimai müzakirə tələb edən məsələlərdir. Sığorta sisteminin və fermerin müdafiə sisteminin olmaması motivasiyaya çox ciddi təsir edir, ikincisi də iqtisadi fəallığa təsir göstərir. Hazırda kənd təsərrüfatında işləyən 854 min ailə var. Onların hansından soruşsaq ki, rentabelli biznes qura bilməməmi, xeyr cavabı verəcək. Çox təəssüf ki, bu gün bizdə kənd təsərrüfatına biznes yanaşması yoxdur. İnsanlar ancaq gündəlik tələbatlarını ödəmək üçün əkilir. Bu isə ölkənin müasir çağırışlarına cavab vermir. Artıq bu sahə biznesə çevrilməlidir. Model olaraq yaxın ölkələrin modelinə müraciət etməliyik. Bu günə kimi ölkədə kənd təsərrüfatında risk faktorları müzakirə olunmayıb. Hansı riskin nə qədər iqtisadi ziyan verməsi müəyyən edilməyib. Hələ ki, biz bunun müzakirə mərhələsindəyik. 2019-cu ildə bu istiqamətdə uğurlu bir addım atılmasını gözləmirəm. Yəqin ki, 2020-ci ildə normal bir mexanizm ortaya qoyulacaq".

□ **Nərgiz LİFTİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Ticarət sektorunun fəhlələri və dövlətin yardım əli

Xəlid KAZIMLI

Yer üzündə nə ideal dövlət var, nə də ideal dövlət başçısı. İdealistlər olub, amma onlar da ideal ola bilməyiblər. Mümkün deyil. 200-dən artıq dövlətin rəhbərlərinin içində Uruqvayın asketik həyat tərzi keçirən, pul-para toplamayan, həftə öz maaşını belə tam almayan sabiq prezidenti Xose Mujika da var, öldürüləndən sonra 100 milyard dollara yaxın şəxsi sərvəti aşkarlanan, amma özünü sadə həyat yaşayır kimi göstərən, Moskvaya gedəndə çadır qurduran sabiq Liviya lideri Müəmmər Qəzzafi də.

Axtarsan, məlum olacaq ki, Qəzzafinin ardıcılları, müdafiəçiləri Mujikanınkindən çoxdur. Araşdırsan, ortaya çıxacaq ki, 20 və 21-ci əsrin ən kristal, ən gözütöx lideri olmuş Mujikanın tənqidçiləri də bəs qədərdir.

Bu işlər belədir: tənqid dövlət başçılarının alın yazısıdır. Onlar barmaqlarının bəni də bal eləyib tənqidçilərə yedirsələr, mümkün olmayacaq, yenə tənqid eşidəcəklər.

Bu xüsusda yeganə çıxış yolu tənqiddə dözümlü olmaq, tənqidi rəylərin körükləndiyi ocaqları vaxtında söndürmək, tənqid dalğasının böyüməsinə imkan verməməkdir.

Yaponlar zəlzələ ilə iç-içə yaşamağı öyrəndikləri kimi, dövlət və hökumət başçıları, yüksək rəngli məmurlar da vəzifə başında qaldıqları müddət ərzində (hətta sonra da) müntəzəm tənqid hədəfi olacaqlarını gözə almalıdırlar.

Dünyanın hər yerində belədir: hər kəs dövlətdən və onu idarə edənlərdən umur. Hətta dövlətin mənafeyi üçün ömrü boyunca əlini ağdan-qaraya vurmayan, dövlətə qara qəpik xeyri olmayan adamlar da işləri bərkə düşəndə dövlətin üstünə qaçırırlar.

Görünür, belə olmalıdır. Dövlət böyük bir ailə deməkdir və heç bir ailə öz işləməyən, ailə büdcəsinə fayda verməyən fərdini bayıra atır, daima himayə edir.

Bu baxımdan "Diqlas" ticarət mərkəzində baş vermiş yanğından zərər çəkən sahibkarlara dövlət yardımının göstərilməsi yaxşı addımdır, amma onu da tənqid edənlər var.

Dövlət zərərçəkən sahibkarlara yardım etməsəydi, tənqid dalğası daha şiddətli olacaqdı. Bu dəfə "vətəndaş dövlət üçün deyil, dövlət vətəndaş üçündür" deyənlər meydana çıxacaq və haqlı şüarlar səsləndirəcəkdilər.

Hazırda isə "dövlət öz üzərinə sığorta şirkətlərinin funksiyasını götürməlidir" deyənlər fəaldır və onların fikrində həqiqət payı var.

Başqa sözlə, söhbəti hansı səmtə döndərsək, məsələyə hansı tərəfdən yanaşsaq belə, tənqid üçün material tapılacaq.

Amma haqq-ədalət deyilən bir şey də var. Adamların illərlə pul toplayıb əldə etdikləri mağaza, əmtəəyə yatırıqları pul vəsaiti bir saatın içində külə və tüstüyə çevrilib, yox olub.

İndi bu dar günlərində bu binesib vətəndaşların qolundan dövlət də tutmasa, kim tutacaq? Buna görə dövləti, sahibkarlara yardım göstərilməsinin təşəbbüskarlarını qınamaq insafdan olmaz.

Bir də adlarına böyük-böyük "sahibkar" deyilməsinə baxmayın, onlar sadəcə, ticarət sektorunun fəhlələridir və dünyanın parasını qazanmırlar, bir ortabab avtomobilləri olur, bir babat evləri, bir də xeyirdə-şərdə iştirak etmək üçün bir az pulları. Qalan hər şeyləri ticarətini apardıqları əmtəəyə yatırılmış olur. O da olmayandan sonra bu şəxslər gerçəkəndə yeddi yetimlə bir dərədə qalmışa dönürlər.

Məsələnin bir başqa tərəfi də var, bu da ictimaiyyətdə narahatlıq doğurur. Bir çoxları hesab edir ki, sahibkarlara dəymiş fantastik məbləği ziyan (hazırda 200-300 milyon) həddən artıq çoxdur və bu rəqəm gələcəkdə süni şəkildə şişdiriləcək. (Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanın müstəqillik qazandığı ilk illərdə dövlət büdcəsində bu qədər pul yox idi).

Bu, "Allah verdikcə bəndə gümana gələr" situasiyasıdır. Gerçəkəndə də elə adamlar var ki, 50 min ziyana düşübsə, 150 min manatlıq zərər çəkdiyini iddia edəcək, istədiyini ala bilməyəndə hay-küy qaldıracaq, şantaj keçəcək, mətbuatda açıq məktublara yazacaq, mitinqlərə qoşulacağını, hətta vətəndaşlıqdan imtina edəcəyini bəyan edəcək.

Belə pəstəhalan çox görmüşük. Bir çox fəndgir, kəmfürsət adamların dövlətə sağmal inək kimi baxdıqları, imkan yaranan kimi onu sümürməyə çalışdıqlarını illərdir hamı görür. Bəzi əndişələr bu üzündür. Əslində bunu vətəndaşın dövlətə sahib çıxması cəhdi kimi da yozmaq olar.

Haqlı-haqsız tənqidlərə gəlinə, tənqid inkişafın təkanverici qüvvəsidir, qorxulu deyil, zəruridir. Yeter ki, ortada şərləmə, qəsdən gözdənsalma, yüngül narazılıqları körükləyib qızıqdırma halları olmasın.

Xəbər verildiyi kimi, Ali Məhkəmə RE-AL Partiyasının sədri İlqar Məmmədovun üzərindəki şərti cəzayı ləğv edib. Partiya sədrinin ölkədən çıxışına olan qadağa da aradan qaldırılıb. Amma bununla belə, onun cinayət işinə tam xitam verilməyib və İ.Məmmədov 2024-cü ilə qədər heç bir seçkidə iştirak edə bilməyəcək.

REAL rəhbəri barəsində verilən bu qərar çoxsaylı müzakirələr doğurub. Onun qarşısındakı zamanda müraciəti əsasında seçkilərdə iştiraklı bağlı üzərində olan qadağanın götürülməsinə də ümidlər yaranıb.

Bu məsələ AXCP sədri Əli Kərimlinin 13 ildir xarici pasport ala bilməməsinə bir daha gündəm edib. Ekspertlər ölkədə siyasi islahatların başladığını bildirir və bu islahatlar çərçivəsində İ.Məmmədovun üzərində şərti cəzanın götürülməsinin davamı kimi AXCP liderinə xarici pasportun verilməsinə qeyd edirlər.

Aydınlar Partiyasının sədri, hüquqşünas Qulamhüseyn Əlibəyli "Yeni Müsavat"a məsələni bu cür şərh etdi: "Bu qərar müsbət addım kimi dəyərləndirirəm. İlqar Məmmədovun həbsi və başqa məsələlər ayrı mövzudur. Avropa Məhkəməsinin İlqar bəylə bağlı iki qərarı olub. Bu da nadir hadisədir ki, eyni məsələ ilə bağlı iki dəfə qərar çıxarılsın. Son nəticədə onun cəzasının götürülməsi müsbət addımdır. Amma bütövlükdə bu qərarın siyasi islahat kimi dəyərləndirməzdim. Novruz bayramında xeyli sayda siyasi məhbuslar əfv olundu, bağışlandı. Bununla dövlət özünün humanist addımlarını göstərdi. Prinsip etibar ilə bu da gələcəkdə siyasi dəyişikliklərin başlanması üçün əsas ola bilər. Bu cür dəyərləndirmək olar ki, hakimiyyət düşərgəsində müxalifətə yönəlik dönüş addımları, müəyyən yumşalmalar var. Siyasi məhbusların bir hissəsinin buraxılması və

İlqar Məmmədovla bağlı qərar Əli Kərimli üçün "yaşıl işıq" mı?

Qulamhüseyn Əlibəyli: "Hakimiyyət düşərgəsində müxalifətə yönəlik dönüş addımları, müəyyən yumşalmalar var"

Qulamhüseyn Əlibəyli

İlqar Məmmədovla bağlı son qərar burada misal çəke bilər. Bunlar istənilən halda müsbətə yönəlmiş addımlardır və münasibətləri bir qədər yumşalda bilər. Bu da gələcəkdə qanunlar əsasında münasibətlər çərçivəsinin formalaşmasına yol açır bilər. Amma bir daha təkrar edirəm ki, bunları indidən siyasi islahatlar kimi dəyərləndirmək olmaz. Çünki siyasi islahatlar geniş bir sahəni əhatə etməlidir. Siyasi məhbusların azad edilməsi və kiminsə üzərində cəzanın götürülməsi hər şey demək deyil. Bütün cəmiyyəti, siyasi institutları, münasibətləri əhatə edən və ha-

zırkı situasiyanı dəyişəcək addımlar atılmalıdır. Həm qanunvericilik, həm inzibati, həm də digər əməli tədbirlər olmalıdır. Centmen razılaşması səviyyəsində müəyyən razılaşmaların olmasına da ehtiyac duyulur. Gələcəkdə qeyd etdiklərimizin həyata keçəcəyi barədə ümidlənmək olar. İlqar Məmmədovun 2024-cü ilə qədər seçkilərdə iştirak edə bilməyəcəyinə gəlinə, Azərbaycan praktikasında belə hallarla bağlı təcrübə var. Qanunda müəyyən müddət məhbus həyatı yaşamış şəxs barədə əmlak və məhkumluq məsələsi var. 2003-cü ilin prezident seçkilərindən sonra "Bizim Azərbaycan" blokundan xeyli sayda şəxslər həbs olunmuşdu. Onlar 2005-ci ildə azad olundular, üzərlərindən qanunla məhkumluq götürüldü və həmin şəxslər o ildəki parlament seçkilərində iştirak etdilər. İlqar Məmmədovla bağlı da belə bir qərar verilməlidir. Onun yaxın zamanlarda müraciəti əsasında seçkilərdə iştirakla bağlı ona qoyulan qadağanın aradan qaldırılması mümkündür. Bu da hesab edərəm ki, müsbət, təqdirləyici addım olardı".

Q.Əlibəyli AXCP sədrinə

xarici pasportun verilməməsindən də söz açdı: "Əli Kərimlinin xarici pasport məsələsi tam qanunsuzdur. Bu barədə dəfələrlə deyilib, yazılıb. Çünki 1994-cü ildə olan və sonradan dayandırılan, artıq müddəti başa çatmış cinayət işini əsas götürmək anlaşılan deyil. Bu dövlətin siyasətinə uyğun gəlməyən bir məsələdir. Düşünürəm ki, mövcud iqtidar gəlinə, Azərbaycan praktikasında deyilənlər etmək istəyirsə, belə problemləri həll etməlidir. Əli Kərimlinin pasport məsələsi müsbət həll olunmalıdır. Mən Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasında olan zamanlardan pasport məsələsi ilə bağlı prosedura başladılmışdı. Bildiyim qədər ilə bu məsələ ilə əlaqədar Azərbaycanda bütün instansiyalar keçilib və iş Avropa Məhkəməsinə aparılıb. Hazırda Avropa Məhkəməsinə işin hansı yerdə olması barədə məlumatızam. Düşünürəm ki, Əli Kərimlinin bu problemi ilə bağlı heç nə etmək lazım deyil. Sadəcə hakimiyyət tərəfindən kimə göstəriş verilməlidir ki, Əli Kərimli gələndə pasportunu verin getsin".

Q.Əlibəyli AXCP sədrinə

Azadlığa çıxan siyasi fəallar nə iş görür?

Rüfət Səfərov adaptasiya dövrü keçir, Fikrət Fərəməzoğlu saytını bərpa edir, Qiyas, Bayram, İlkin və Əli Kərimlinin müavinləri facebook-a dönüb...

Əli İnsanov

Prezidentin martın 16-da imzaladığı əfv fərmanı ilə azadlığa çıxan 52 siyasi məhbusun əksəriyyətinin aktiv fəaliyyəti hələlik nəzərə çarpmır.

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, onların sırasında daha çox sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun dinamikliyini müşahidə etmək olar.

Əfvdən sonra proseslər onun üzərində fokuslanıb, ictimaiyyət onun mətbuat konfransında nələr deyəcəyini gözləyir.

Azadlığa çıxan AXCP sədrinin müavinləri - Gözəl Bayramlı, Fuad Qəhrəmanlı siyasi fəaliyyətini tam bərpa etməyiblər.

NİDA-çı İlkin Rüstəmzadə, Qiyas İbrahimov, Bayram Məmmədov da cəmiyyətə adaptasiya dövrünü keçir.

Jurnalst Fikrət Fərəməzoğlu aprelin ortalarından rəhbərlik etdiyi jam.az saytının fəaliyyəti

Rüfət Səfərov

yətin bərpa etməyə hazırlaşır. Eldar Sabiroğlunun övladı, keçmiş müstəntiq Rüfət Səfərovun da azadlığa buraxılandan sonra diqqət çəkən addımları olmayıb. Onlardan Qiyas, İlkin, Bayram, G.Bayramlı, F.Fərəməzoğlu, R.Səfərov facebook-da aktivdirlər.

Məsələn, G.Bayramlının son statuslarından biri hakimiyyətə qarşı mübarizənin gücləndirilməsi barədə olub.

Bayram Məmmədov isə belə yazıb: "Biz artıq bir dəfə özümüzü fanatik azadlıq aşıqları adlandırmışıq. Nə istəyirik biz? Haqlı-siz. Əlbəttə ki, azadlıq!

Amma səhviniz var, bizim azadlıq anlayışımız sizinkindən tamamilə fərqlidir. Bizim fikirlərimizdəki azadlıqla sizinkini arasında uçurum var.

Sizin maksimum əldə edə bilməyiniz azadlıq siyasi bərabər-

Gözəl Bayramlı

liklə bitir. Bizim istədiyimiz azadlıq isə özündə siyasi və iqtisadi azadlıqları ehtiva edir".

Jurnalst F.Fərəməzoğlu isə yazıb ki, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Elektron Təhlükəsizlik Mərkəzinin rəhbəri Faiq Fərnənovu məhkəməyə verməyə hazırlaşır:

"JAM.AZ domeninin iki illik pulunu əvvəlcədən köçürdüyüm halda, onu heç bir məhkəmə qərarı, heç bir əsas olmadan bağlayıb. JAM.AZ-ı geri almaq üçün bütün hüquqi imkanlardan istifadə edəcəm".

Rüfət Səfərov isə qeyd edib ki, hər nə qədər səy etsə də, həbsdən sonrakı həyatını qurmaq, bəzi işləri sahmana salmaq, yenidən demokratik hərəkata qoşulmaq naminə bir müddət özüm-özümə qalmalıyam:

Fikrət Fərəməzoğlu

"Fəqət baş verənlər buna mane olur. Həbsdə məruz qaldığım münasibətin təfərrüatına qədər atamı məlumatlandıran dostlardan biri qaş düzəltmək istəyərkən gözün gələsin çıxarın. Lazım deyildi..."

Atam çox pis vəziyyətdə xəstəxanaya yerləşdirildi. Vəziyyətin kritik həddi bizi məcbur etdi ki, atam Eldar Sabiroğlunu Türkiyəyə və həkimlərinə etibar edək. Balaca Sabirə birgə dualar edərəm... Zaten əlimizdən başqa heç nə gəlmir".

Həmçinin, Elgiz Qəhrəman, Əlikram Xurşudov və digərləri də hələlik sosial şəbəkədə fəallıqla qanə olurlar. Qeyd edək ki, ümumilikdə 52 siyasi məhbus azadlığa buraxılıb və Avropa İttifaqı prezidentin fərmanını alqışlayıb.

Emil SALAMOĞLU, "Yeni Müsavat"

Bu günlərdə Azərbaycan- Roma arasında "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin icrasına Çin tərəfindən nəhəng məbləğdə vəsaitlər sərf olunmaqdadır.

Azərbaycan trilyon dollarlıq layihənin iştirakçısına çevrilir: "Bir kəmə, bir yol"

Asiya-Avropa marşrutu üzrə nəhəng yükdaşımalara rəvac verəcək proje irəliləyir; Böyük İpək Yolunun bərpasını nəzərdə tutan layihənin icrasına Çin böyük məbləğdə vəsait sərf etməkdədir; prosesdə ölkəmiz adına əsas ağırlıq "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin üzərinə düşəcək

ABŞ və Avropa Birliyinin Çinin ticarət ağalığının genişlənməsi kimi qiymətləndirdiyi bu layihə ilə Çin 2010-cu ildən çıxış etməyə başlayıb. Layihənin məqsədi Çindən Avropaya qədər uzanan həm dəniz, həm quru ticarət yolunun üzərində yerləşən ölkələr arasında vahid mövqenin formalaşdırılmasıdır. Çin Böyük İpək Yolunun müasir variantı kimi təqdim etdiyi layihə çərçivəsində ticarət yollarının üzərində olan ölkələrdə tranzit yükdaşımalara, limanlara və digər infrastrukturaya vəsait yatırır. Pekin ümumilikdə bu məqsədlə 1,2 trilyon dollar xərcləmək niyyətindədir. Çin investisiyalarının digər istiqaməti isə həmin ölkələrdə 5 G texnologiyasının tətbiqidir ki, ABŞ və Avropa Birliyi bunu özlərinin informasiya təhlükəsizliyi üçün təhdid hesab edirlər. Bu baxımdan, Böyük Yeddilik ölkələri arasında İtaliya rəsmən "Bir kəmə, bir yol" layihəsinə qoşulan ilk ölkədir. Çinin İtaliya arasında buna dair memorandum imzalanıb. Ümumilikdə, Çin və İtaliya arasında dəyəri 20 milyard avro təşkil edən 10 saziş bağlanıb.

Qeyd edək ki, İtaliyaya qədər Avropa Birliyinin 13 kiçik ölkəsi Çinlə "Bir kəmə, bir yol" çərçivəsində əməkdaşlığa dair saziş imzalayıb.

Çin rəhbəri İtaliyadan sonra Fransa və Avropa Birliyi rəsmiləri ilə görüşlər keçirib. Bu görüşlərdən sonra AFR kansleri Angela Merkel "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü Avropa üçün olduqca vacib layihə adlandıraraq "Reuters"-in verdiyi məlumata görə, alman lider bu dəyərləndirmənin rəsmi Pekin tərəfindən də verilməsinin vacib olduğunu söyləyib: "Biz, avropalılar olaraq layihədə aktiv rol oynamaq istərdik, lakin bu həm də müəyyən qarşılıqlı hərəkəti tələb edir. Biz isə hələ də müəyyən problemlər üzərində mübahisə etməyi sürdürürük".

Sazişlərə əsasən İtaliyanın Triest və Genuya limanlarına Çin tərəfindən irihəcmli investisiyalar yatırılacaq. Bu limanlar dəmiryol vasitəsilə Almaniyanın Duysburq şəhəri ilə birləşdiriləcək. Məhz Duysburq Çindən Avropaya uzanan Böyük İpək Yolunun son məntəqəsi hesab olunur. Bu baxımdan, Almaniya kanslərinin fikirləri Çin layihəsinin AB-nin 3 böyük lideri olan ölkədən ikincinin də ona qoşulması ehtimalını yüksəldir.

"Yeni İpək yolu" adlandırılan layihə Çini Asiya, Afrika və Avropanın 80-dən yuxarı ölkəsi ilə birləşdirəcək. Avropada Çin İtaliya ilə kifayətlənmək niyyətində deyil. Pekin Rotterdam, Hamburq və Pireya limanlarında terminallara böyük vəsaitlər yatırmaq fikrindədir. Çin Dövlət Şirkəti olan COSCO Pireyada konteyner terminallarını 35 illiyə icarəyə götürüb. Bundan əlavə, Pakistanın, Cibuti və Şri-Lankanın ən böyük limanlarını 99 illiyə icarəyə götürüb. Çin bütün bunlara nail olmaq üçün ilkin mərhələdə həmin ölkələrə böyük həcmdə borclar verib. Daha sonra isə borc asılılığında olan ölkələrdən limanları əlverişli şərtlərlə icarəyə alıb. Buna görə də Avropa Birliyi və ABŞ İtaliyanın Çin üçün Avropada "Troya atı"na çevrilməsindən ehtiyatlanırlar.

Hələ ötən ilin fevralında Pekində akkreditə olunmuş 27 Avropa ölkəsinin səfirləri Çinin "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin kəskin tənqid edən bəyanatla çıxış etmişdilər. Səfirələr bu layihənin tamamilən Çinin maraqlarına uyğun olduğunu bildirərək, Avropa ölkələrini Pekinlə bu layihə üzrə əməkdaşlıqdan çəkinməyə çağırırdılar. Onlar hesab edirlər ki, layihə üzrə əməkdaşlıq ayrı-ayrı ölkələrlə deyil, Avropa Birliyi ilə bütövlükdə aparılmalıdır - yalnız bu halda tərəflərin bərabərliyi təmin oluna bilər.

Avropa və ABŞ-ın bütün etirazlarına rəğmən, Pekin özünün ambisiyalı layihəsinin icrasına sahəsində ciddi nailiyyətlərə imza atmaqdadır. Ötən ilin payızında Pekində keçirilən Çin-Afrika sammitində 28 Afrika dövlətinin layihəyə qoşulmasına dair razılaşmalar imzalanıb. Avropanın 13 kiçik ölkəsi və İtaliyadan sonra isə Çinlə bu sahədə əməkdaşlıq müqaviləsi imzalamağa hazırlaşan Yunanıstandır.

Görünən odur ki, Avropa Birliyinin rəsmiləri Çinlə əməkdaşlıqda Vahid Avropa mövqeyinə nail ola bilmirlər. Çin isə ayrı-ayrı ölkələrlə əməkdaşlığını sürətlə genişləndirməkdədir. Pekini bu mübarizədə irəli çıxaran əsas amillərdən biri rəqəmsal texnologiyalar sahəsində əldə etdiyi böyük üstünlükdür. Avropa rəsmiləri özləri də etiraf edirlər ki, bu sahədə Çindən çox geridə qalırlar.

Qeyd olunanlar Azərbaycanın böyük gözləntiləri olan "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin icrasının gətirdikcə daha çox reallığa çevrildiyini göstərir. Bu isə Azərbaycan üçün kifayət qədər yüksək perspektivin açılmasına gətirib çıxara bilər. Belə ki, Azərbaycan Çindən Avropaya uzanan ticarət yolunun üzərində yerləşir. Yüklərin bir hissəsinin məhz Azərbaycan üzərindən daşınmasını təmin etmək üçün rəsmi Bakı son illərdə mühüm addımlar atmaqdadır. Bir tərəfdən Xəzər dənizinin sahilində yeni beynəlxalq dəniz limanı istifadəyə verilir. Ələtdə yerləşən bu limanın həm İran, həm Rusiya, həm də Gürcüstanla dəmiryol əlaqəsi təmin olunur. Eyni zamanda Gürcüstan üzərindən Türkiyəyə, oradan isə Avropaya dəmiryol xəttinin yaradılması istiqamətində işlər aparılır, ölkənin dəmiryol sisteminin daşıma gücünün artırılması üçün tədbirlər həyata keçirilir. Bununla yanaşı, Azərbaycan Çinlə əlaqələrini sürətlə genişləndirməkdədir. Ötən il Azərbaycanla Çin arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 1,3 milyard dollara çatıb. 2015-ci ildə isə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Çinə rəsmi səfər edib. Səfər zamanı bu təşəbbüsün birgə inkişaf etdirilməsi, Azərbaycanın "Bir kəmə-bir yol" layihəsinə də-

təklədiyinin ortaya qoyulması məqsədilə iki ölkə arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Bu ilin yanvarında Davos iqtisadi forumu zamanı layihəyə həsr olunmuş müzakirələrdə İ.Əliyev aktiv iştirak edərək, Azərbaycanın layihənin icrasına mühüm töhfə vermək imkanında olduğunu vurğulayıb. Məsələ burasındadır ki, Yeni İpək Yolunun üzərində olan ölkələrin əksəriyyəti yükdaşımalara üçün infrastrukturun yaradılmasına Çindən investisiya istəyirsə, Azərbaycan zəruri layihələri hamısını öz vəsaiti hesabına reallaşdırır. Hətta bir sıra hallarda qonşu dövlətlərin ərazisində müvafiq infrastrukturun yaradılmasına maliyyə dəstəyi təqdim edir. Bakı-Tiflis-Qars dəmiryol xəttinin Gürcüstan hissəsinin maliyyələşdirilməsi, İran ərazisində Rəşt-Qəzvin dəmiryol xəttinin çəkilməsinə kredit ayrılması belə addımlardandır.

Məlumdur ki, Çin mallarının Azərbaycan üzərindən Avropaya daşınması vaxt baxımından Rusiyadan keçən marşrutdan daha əlverişlidir. Azərbaycan marşrutunun qiymət baxımından da əlverişli olması üçün Bakının təşəbbüsü və aktiv iştirakı ilə marşrut ölkələri arasında əməkdaşlıq formatı yaradılıb. Bu format çərçivəsində marşrut üzrə vahid tariflərin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə mühüm addımlar atılıb, proses davam etdirilir.

Çin nəhəng layihəsinin Avropaya doğru irəliləməsi Azərbaycanın regional tranzit qovşağına çevrilməsi sahəsində planlarının reallaşması üçün mühüm təkan rolunu oynaya bilər.

Bunun üçün Azərbaycan hökuməti son illər dəmiryol infrastrukturunun yenidən qu-

rulması və güclənməsi üçün Dəmir Yolları" QSC-nin üzərinə ciddi işlər görüb. Ekspertlər bildirir ki, bu prosesdə ölkəmiz adına əsas ağırlıq "Azərbaycan

Dəmir Yolları" QSC-nin üzərinə düşəcək.

□ **Dünya SAKİT,**
"Yeni Müsavat"

Pənah Hüseyn

Tural Abbaslı

Siyasətdə yaşlı-cavan qovğası

Pənah Hüseyn: " Bu məsələni aktual siyasi problem hesab etməm"
Tural Abbaslı: "Yaşlıların gücü, birliyi yeni insanların ortaya çıxmasına imkan vermir"

Real Partiyasının Məclis üzvü Azər Qasımlı sosial şəbəkə hesabında "Ölkəmizin irəli getməsi üçün 1990-ların siyasətçilərindən və düşüncə tərzindən birdəfəlik qurtulmalıyıq" çağırışını edib. "Yeni Müsavat" xatırladı ki, A.Qasımlı statusunda aşağıdakıları yazıb: "Azərbaycanda siyasi mübarizə sadəcə iqtidar-müxalifət mübarizəsi deyil, mübarizə meydanı daha genişdir və elə siyasətin özünün çərçivələrini aşır. Mübarizə köhnə ilə təzə, müasirliklə geridəqalmışlıq, keçmişlə gələcək arasında gedir. Ölkəmizin irəli getməsi üçün 90-ların siyasətçilərindən və düşüncə tərzindən birdəfəlik qurtulmalıyıq".

Maraqlıdır, Azərbaycan siyasətində nəsillərarası bir çatışma varmı? Problem gerçəkden 90-ların siyasətçiləri və düşüncə tərzidirmi?

Azərbaycan Xalq Partiyasının (AXP) sədri Pənah Hüseyn "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, bu, əbədi bir problemdir. Onun sözlərinə görə, bunun cavabını bir qayda olaraq proseslər və praktika verir. Müsahibimiz hesab edir ki, bu cavab zamanı, vaxtdan və şəraitdən asılı olaraq verilir: "Bu bir inkişafdır. Bir tərəfdən hər bir nəsil özündən əvvəlki nəslə inkar edir. Həm də bir növ sintez olunur. Vəhdətdə gedən prosesdir. Bu məsələni aktual siyasi problem hesab etməm".

P.Hüseyn hesab edir ki, bu, ümumiyyətlə, müasir Azərbaycan siyasəti üçün aktual deyil. Buna baxmayaraq, o, polemikalardan da təbii olduğunu vurğuladı.

Ağ Partiyasının rəhbəri Tural Abbaslı isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, bu məsələyə münasibətdən asılı olmayaraq belə bir problem var və bu, aktıdır. Müsahibimiz bunun belə olmasını istəmədiyini dedi: "Siyasətdə ötürmə, davamçılıq olsaydı, daha yaxşı olardı. Tutaq ki, mən hansısa partiyanın gənclər təşkilatında yetişirəm, sonra partiyanın rəhbərliyi gəncləri irəli verir. Təcrübəli insanların dəstəyi ilə önə çıxan gənclər də onun hörmətini verəcək. Bizdə 30 ilə yaxındır ki, müxalifət müxalifətdə qaldığı və öz bacarıqlarını realizə etdiklərini düşünmədikləri üçün ötürmək istəmərlər. Onlar deyirlər ki, özümüzün töhfəmizi verə bilməmişik. Ona görə belə qarşıdurmalar yaranır. Bu gün siyasi arenanın 80 faizi nisbətən yaşlılardan ibarətdir. Əslində bu proses yeni siyasətçilərin meydana çıxmasının qarşısını alır. Yaşlıların gücü, birliyi yeni insanların ortaya çıxmasına imkan vermir. Kimisə günahlandırmaq istəmirəm. Onların da özünü müdafiə haqqı var".

T.Abbaslı bildirdi ki, siyasi arenaya yeni çıxan bir gənc siyasətçinin mətbuatla, beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələri zəifdir. Müsahibimizin fikrincə, qarşılıqlı dəstək olsaydı, xüsusən də ağsaqqalların dəstəyi olsaydı, bu sayaq problemlər daha asanlıqla yoluna qoyulardı: "Mənim siyasi arenadakı yaşlı nəsillə münasibətlərim ən yüksək səviyyədədir. Biz bu tendensiyanı nümunə olaraq yaratmağa çalışırıq".

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

Nemət Pənahlının dejavusu

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Bulanarlıq, durularlıq,
 Sökülərlik, qurularlıq.
 Yürən vurur, vurularlıq
 Özümüze bir də, bir də"

(Mətləb Nağı)

Tarixin təkrar olunması, xüsusən bir millət ondan dərs almırsa, ikinci dəfə komik, üçüncü dəfə faciə (dramaturji yerlər tərsinə də ola bilər - dəqiq yadımda qalmayıb) şəklində təkrarlanması haqda müdrik fikir var. Bizdə də bir çox hadisələr təkrarlanır. Məsələn, təzəlikcə Azərbaycan Xalq Hərəkatı adlı qurumun İdarə Heyəti üzvlüyündən Nemət Pənahlının çıxarıldığını oxuyanda sanki bunu haçansa gördüyümü düşündüm. Haçan? Xeyli düşündüm və yadıma saldım. 1990-cı ilin əvvəlində yeni yaradılmış Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin idarə heyəti üzvləri seçilmişdi, lakin Nemət müəllim ora düşməmişdi - AXC-dəki canavarlar onu yeyib üstündən su içmişdilər. Nemət müəllim də bundan narazı qalıb, Bakıda müxtəlif qızıqıcı hərəkatlar edənlerin önünə çıxmışdı, sonradan o hərəkatlar da qatil Qorbaçova Azərbaycanda silahlı ordu təbiiqinə bəhanə vermişdi. Əlbəttə, indiki şərtlər başqadır, Nemət müəllimin AXCP sədri Əli müəllimlə yaxınlaşması da Putinin Bakıya ordu yeritməyinə səbəb olmaz, lakin adam sanki 30 illik dejavuyu yaşayır. Necə olur ki, Nemət müəllim o vaxt AXC idarə heyətinə düşməmiş, indi də AXH idarə heyətinə girə bilməmişdir? Əcəb işdir. Axı məntiqlə Nemət müəllim ən azı o zamanlar AXC idarə heyətinə düşməyi haqq edirdi, çünki Meydan hərəkatının tozunağı hələ yatmamışdı, o karikatur xalq hərəkatının liderlərindən biri, hətta uzun müddət əsas lideri isə elə Nemət müəllim olmuşdu. Sanki əziyyət çəkib ticarət mərkəzi qurursan, başqası gəlib orda dükən açır, sən də qıraqdən yana-yana baxırsan (aktual təmədir, uzun müddət işimizi ancaq ticarət mərkəzləri üzərindən quracağıq).

Ancaq, əlbəttə, ötən yazılarımda qeyd elədiyim kimi - mən də təkrar yazıram, nə edə bilərəm - bizdə tarixin, zamanın, məkanın yiyəsi dövlətdir. O cümlədən, adamların. Dövlət istəyər, sən müxalifət olarsan, dövlət istəməz - heç zad olarsan. Odur, neçə gün yanan ticarət mərkəzinin yiyəsini axtardıq, tapa bildikmi? Yox. Çünki düzgün yerdə axtarmırdıq! Axtarmaq hələ işin yarısıdır, düz yerdə axtarmasan ola bilər bütün ömrünü boşuna, yelə və rəsən gedə. Bu haqda Molla Nəsrəddin babamızın yaxşı lətifəsi var, deyir, bir gün Molla qiymətli üzüyünü itirir, başlayır gəzməyə. Gəzir-gəzir, tapmır, köməyə gələn camaatdan biri soruşur ki, bəlkə xatırlayasan, hara qoymuşdun, nəse nişanə var idimi. Molla deyir: "Əlbəttə, var idi, üzüyü qoyduğum yerə buludun kölgəsi düşmüşdü". Məncə biz də 30 il qabaq Qarabağı eləcə bulud kölgəsi ilə işarələdiyimiz bir yerə qoyub getmişik. Qanunları qaraltmaq istəmirəm, halbuki, bu dəqiqə sevinmək üçün əsaslarımız var: ticarət mərkəzinin yiyəsini tapmışıq! Dövlətimiz imiş!

Elə bu dövlətin yiyə durmaq məsələsi də bizi uzaqlara aparır. SSRİ vaxtında necə idi? Hər şey dövlətə məxsus, ümummilli əmlak idi. Ancaq bizim başımızı pozduqlar, guya müstəqil, özəl təsərrüfat qurmağı, azadlıq kimi axmaq keyfiyyətləri təbliğ-təşviq etdilər. Nəticədə kolxozu dağıtdıq, hərəyə bir-iki sot torpaq, bir-iki qotur dana, qırıq kotan-zad kimi şeylər düşdü. Bundan heç zad hasil edə bilmədik, axırda yenə dövlət baba gəldi, camaatı birləşdirib yeni adla aqrofirmaları, mahiyyətə kolxozları qurmağa başladı. Sənaye məhəllələri, orda-burda dövlət xətti ilə açılan zavodcuqlar da əslində köhnə sosialist əmlakının, proletar sinfinin bərpasıdır. Planlı iqtisadiyyat da var: üçillik-beşillik planlar vaxtaşırı elan edilir.

Bunun axırı isə yenə müstəqilliyə gedir, biləsiniz. Çünki bu camaat tənəbirdir, işləmək istəmir. Deyir elə ver yeyim, ört yatım, gözle canım çıxmasın. Azadlığın məsuliyyətini daşımaq istəmirlər. Aktyorlar var, müftə təqaüd yeməkdən qarnı səhnəyə siğışmır. Jurnalistlər yazı yazmaq əvəzinə, növbəti binanın tikintisini gözleyirlər. Şairlər qafiyə tutmur, milçək tuturlar. İndi dükəncilər da belə. Daha mal gətirib, əziyyət çəkmək nəyə lazım? Gördün alver getmir, dükanı yandır, "təzə gülüstan tələb eyle" - bu ili adına keçirmiş rəhmətlik şair demişkən. Nəticədə SSRİ-nin axırlarındakı kimi tənbel millət, dağılmış iqtisadiyyat, nəhəng bürokratik partnomenklatura aparatı yaranacaqdır.

Məncə, Nemət müəllim hövsələ eləsə, təzədən camaata şpaqat açdıra biləcəkdir. Hələ bir az tezdür. Yenidənqurmaya təzə start vermişik.

Ermonistanda may inqilabının ildönümü yaxınlaşır. Bu bir ilə yaxın müddətdə heç bir Qərb investoru, hətta xaricdəki zəngin ermənilər "azad Ermənistan" a maraq göstərmədilər, sərmayə yatırmadılar. Çünki baş nazir Nikol Paşinyan və elədiyi kimi, işğalçı ölkəni əcnəbi iş adamları və maliyyə qurumları üçün cəlbedici edə bilmədi. Heç Rusiyada olan erməni iş adamları da Ermənistanı can yandırmadılar.

də dedim ki, Ermənistanda baş verənlərə sıfır reaksiya verdilər. Çünki ölkəmizin müstəqilliyinin bizim üçün önəmli olduğuna inanmırlar".

Göründüyü kimi, Ermənistanın inqilabçı rəhbəri öz gözündəki "tir"i götürmək əvəzinə, başqasının gözün-

siyasət yürütməkdə ittiham edərək onu ənənəvi xarici siyasətdən imtina etməyə, Azərbaycan və Türkiyə ilə anlaşmaq, regiondakı inteqrasiya proseslərinə və meqa-layihələrə cəlb olunmaq üçün Qarabağ məsələsinin həlli yönündə real addımlar atmağa çağırırdı. Az sonra

zine artdı. Üstəlik, yeni hökumətin qəbul elədiyi proqramda əvvəlki kimi, Rusiya Ermənistanın əsas təhlükəsizlik qarantı və xarici siyasət prioriteti elan edildi.

Bu azmış kimi, Paşinyan hökuməti narazı Kremlə xoş gəlmək üçün Moskvanın istəyi ilə Suriyaya humani-

ABŞ Paşinyandan əlini üzür - Bakı üçün mühüm gəlişmə

Erməni baş nazir "daşları yığmağa" başlayıb, ancaq...; İrəvanın "iki stul" siyasəti tam fiaskoda...

Nəticədə inqilabdan keçən müddətdə ölkədə nə işsizlik, nə də yoxsulluq azalıb. Ermənistandan kütləvi köç də səngiməyib, əksinə, artıb. Əhəlinin dolanışı yaxşılaşmayıb. Xarici borclar çoxalıb.

Bəs Paşinyanın bəh-bəhlə və elədiyi islahatlar niyə alınmır?

Səbəb çox bəsitdir: erməni baş nazir də sələfləri kimi, ölkənin düşdüğü ağır sosial-iqtisadi durumun əsl səbəbi ilə deyil, nəticəsi ilə mübarizə aparır. Səbəb isə bütün ciddiliyi və çıpaqlığı ilə ortada: həll olunmamış Dağlıq Qarabağ problemi və onun yaratdığı fəsadlar - bağlı qalan sərhədlər, erməniləri ölkədən qaçmağa vadar edən müharibə vəziyyəti, Rusiyadan ildən-ilə güclənən vassal asılılığı.

Sadalanın reallıqlar fonunda erməni baş nazirin bu günlərdə Qərbdən - ABŞ və Avropa Birliyindən giley-güzar eləməsi, yumşaq desək, qərribə görünür. O Qərb ki, onun rəsmiləri az qala bir ildir Paşinyanı baş sala bilmirlər ki, Ermənistanın xilas və inkişaf yolu Rusiya ilə hərbi-siyasi ittifaqda yox, qonşularla dinc-yanaşı, sülh və anlaşma içində yaşamasında, öncəliklə Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətləri normallaşdırmasındadır.

"ABŞ Ermənistandakı inqilabın mahiyyətini heç cür dərk etmədi". Bu sözlər Nikol Paşinyan Vyana səfəri öncəsi son açıqlamalarından birində deyib. ABŞ-ın rəsmi İrəvanın Rusiyayönümlü siyasət yürütməsi ittihamlarına isə o, belə cavab verib: "ABŞ Ermənistandakı inqilaba cavab tapa bilmədi. Bu barədə amerikalı rəsmilərə

də "tük" axtarır. Hələ üstəlik, ABŞ-a minnət qoyur, olmayan dəyərini qaldırmaq istəyir. Halbuki, Paşinyanın "məxməri inqilab" sayəsində Serj Sərkisyanı devirib hakimiyyətə gəlməsində Birləşmiş Ştatların, Amerikanın İrəvanda səfirliliyinin mühüm rol oynadığı sirr deyil.

ABŞ inqilaba bu dəstəyi yeganə o səbəbə vermişdi ki, yeni hakimiyyət Ermənistanın Rusiya qarşısında müstəqil xarici siyasət kursuna üstünlük verəcək, Rusiyadan asılılığı minimuma endirmək üçün gərəkən addımlar atacaq, bundan ötrü də ilk növbədə də Qarabağ məsələsində konstruktiv mövqe nümayiş etdirəcək. Amerika aydın şəkildə ona onu da işarə vurmuşdu və vurur ki, yalnız bundan sonra Ermənistan ABŞ-ın böyük sərmayələrinə ümid bəsləyə bilər.

O sırada ötən ilin ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton İrəvanda olarkən Ermənistanın yeni hakimiyyətini Rusiya yönli

- bu ilin yanvarında prezident Donald Tramp baş nazir seçilməsi münasibəti ilə Paşinyana göndərdiyi təbrik məktubunda eyni ismarışı təkrarladı, "Ermənistan öz qonşuları ilə əlaqələri qaydaya salmadan ABŞ-la əlaqələr inkişaf etməyəcək" sərt xəbərdarlığını elədi.

 Nikol Paşinyan isə əfsus ki, bu mesajları yanlış anladı, Dalıq Qarabağ ixtilafının həllində nəinki konstruktivlik göstərmədi, əksinə, özünün absurd və qeyri-real tələbləri və bəyanatları ilə sələflərindən də sərt bir kurs götürdü. Oğlunu işğal altındakı torpaqlara hərbi xidmətə göndərdi, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimi birbaşa da nişqalara qoşmaq tələbi irəli sürüb Ermənistanı işğalçı siyasətin məsuliyyətindən yayındırmağa uğursuz cəhd elədi, Xankəndində ilk dəfə nümayişkarane şəkildə Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının toplantısını keçirməklə daha bir bəd ilkə imza atdı. Nəticədə münaqişə zonasında müharibə riski, Rusiyadan asılılıq azalmağa əvə-

tar-hərbi kontingent göndərdi və bununla da ABŞ-ın sərt etiraz bəyanatına tuş gəldi. Dövlət Departamentinin yaydığı bəyanatda "Ermənistan Rusiya kimi zalım Əsəd rejiminə dəstək verməkdə" ittiham olundu...

Beləcə, Nikol Paşinyanın hiyləgərcəsinə düşündüyü, "qoy bir əlimizdən Rusiya, o birdən Qərb tutsun, biri bizə silah-sursat versin, o biri maliyyə" hədəfinə hesablanmış "iki stul" siyasəti tam fiaskoya uğramış sayıla bilər. Çünki artıq aydındır ki, ABŞ Nikol Paşinyandan əlini üzür.

Bu, Bakı üçün mühüm gəlişmə sayıla bilər. Həm də o səbəbə ki, Azərbaycan vassal Ermənistandan fərqli olaraq, balanslı siyasət yürüdü, Qərbin, ABŞ-ın "ayağını" tapdamır. Ölkəmizin Avropa üçün ildən-ildən artan energetik, geosiyasi önəmi də öz yerində.

Bu reallıqlar fonunda Nikol Paşinyan deyəsən "daşları yığmağa" başlayıb. Gec deyil?..

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Martın 29-da Avstriyanın paytaxtı Vyana-da Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan arasında təkbətək görüş olub. **AZƏRTAC**-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, bu barədə Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev özünün "twitter" səhifəsində yazıb. Daha sonra görüş həmsədrlər və hər iki ölkənin xarici işlər nazirlərinin iştirakı ilə davam edib.

Məlumatda bildirilir ki, Azərbaycan münafiqşənin BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri, Helsinki Yekun Aktına və beynəlxalq hüququn prinsiplərinə uyğun şəkildə mövcud format əsasında həllini dəstəkləyir.

Diqqətçəkən məqamlardan biri də budur ki, Prezident İlham Əliyev Paşinyanı görüş məkanında xeyli gözləyib. O, məkan Paşinyandan sonra gəlib. Əliyevin gəlişi jurnalistlər tərəfindən daha böyük maraqla izlənilib, xeyli fotolar çəkilib. Bu, jurnalistlərin yaydığı videoda da aydın görünür.

Bu görüşün iki ölkə liderinin ilk rəsmi görüşü olduğu bildirilir. Görüş Vyanaadakı "Bristol" hotelində keçirilib. Qeyd edək ki, buna qədər İlham Əliyev və Nikol Paşinyan arasında 3 dəfə müxtəlif beynəlxalq sammitlərdə təmaslar olub. Bu görüşlər Moskva, Düşənbə və Davosda keçirilib.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla görüşdən sonra ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrlərinin bəyanatını gözləməyə çağırıb. "ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri hər şeyi danışıqlar", - virtualaz.org TASS-a istinadən xəbər verir ki, prezident görüşün nəticələri barədə jurnalistlərin sərəh xahişinə belə cavab verib.

Görüş başa çatdıqdan sonra Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan isə ayaqüstü jurnalistlərin sualına gülümsəyərək "Görüş normal keçdi"-deyə bir cümlədən ibarət cavab verib.

Qəzetimiz çapa gedəndək isə həmsədrlərin bəyanatı yayılmamışdı.

Ekspertlər hesab edir ki, budəfəki danışıqlardan da heç bir ciddi nəticə əldə edilməyib, bu il "Aprel döyüşləri"nin davamını görə bilərik. Nikol Paşinyanın Qarabağ danışıqlarını süni olaraq uzatdığı bir daha məlum oldu. Belə iddialar var ki, əslində Paşinyan Azərbaycan tərəfi ilə danışıqlara getməklə vaxt udmaq məqsədi güdür və əslində müharibə hazırlıqları aparır.

Ermənistan hakimiyyəti sülhə hazır deyil, hazırkı status-kvonu mümkün qədər uzatmaqda qərarlidir.

Politoloq Nəzakət Məmmədova "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Vyana görüşü də Paşinyanın nə sülh razılaşmasına, nə də müharibəyə başlamağa hazırlaşdığını ortaya çıxardı: "Paşinyanın müharibəyə hazırlığı içərisində olduğuna inanmıram. Buna nə onun şəxsi xarizması, iradəsi, nə də ölkəsinin siyasi-hərbi potensialı imkan vermir. O, kimə və nəyə arxayın olub müharibəyə başlaya bilər?! Qalib olacağına əmin olmadığı müharibəyə girmək onun siyasi iqtidarının, hakimiyyətinin sonu ola bilər. Ən əsası onun tabe olduğu, onu hakimiyyətə gətirən xarici qüvvələrin müharibəyə icazə verməsi inandırıcı deyil. Nə ABŞ, nə Fransa, Avropa Birliyi, hətta Rusiya çətin ki, buna icazə versin. Ona görə yox ki, bizi sevirlər, sülhpərvərdirlər. Sadəcə indiki şəraitdə müharibə onların nəyinə lazım, Cənubi Qafqazda, ələlxüsus Qarabağ məsələsində marağı olan böyük dövlətlər bundan nə qazanacaq?! Burada Ermənistan üzərində təsiri olan İran amilini də unutmamaq olmur. İran indiki şəraitdə şimal sərhədlərində kaos istəməz. O, zətan Yaxın Şərqdə mürəkkəb hərbi-siyasi durumun içərisindədir. Rusiyaya da Qarabağ lazım olduğunu düşünmürəm. Paşinyan KTMT-də dəstəyini zəifləyib. Ermənistan kim yardım edəcək?! Amerikaya da ümid etmək olmaz. Amerika Saakaşvi-

Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin

ilk rəsmi görüşü baş tutdu

Prezident İlham Əliyevlə Paşinyan təkbətək, daha sonra həmsədrlər və XİN başçıalarının iştirakı ilə müzakirələr apardılar; detallar hələlik açıqlanmır...

liyə belə 2008 avqust savaşında yardım etmədi, onu tək qoydu. İndi Paşinyanımı edəcək?! Üstəlik, qarşı tərəf Azərbaycandır, ABŞ əsla strateji tərəfdar hesab etdiyi Azərbaycanla Ermənistan arasında seçim edə bilməz".

Politoloq qeyd etdi ki, Ermənistan Müdafiə Nazirliyi, ölkənin hərbi elitası birbaşa Rusiyanın nəzarətindədir. Qarabağ məsələsi Paşinyanın "Axilles dabanı", ən zəif yeridir. Qarabağ Ermənistanın istənilən başçısının gücü, həm də eyni zamanda gücsüzlüyüdür: "Ermənistanın indiyədək gəlmiş-gətməmiş bütün rəhbərləri Qarabağ kartı üzərində hakimiyyətə gəlib, onun ucbatından da hakimiyyətlərini itiriblər. Qarabağı əlində saxlayan Ermənistan rəhbərliyi, konkret desək baş nazir Paşinyan sanki istənilən an partlamağa hazır, uzaqdan idarəolunan bomba tutub.

Mümkündür ki, ordu, siyasi elita, şərti olaraq Ermənistan "dərindən dövlət" adlandırılacaq biləcəyimiz mafioz generallar, oliquarxlar, Rusiya Baş Keşfiyyat İdarəsinin agentləri Paşinyanı məhz iqtidardan uzaqlaşdırmaq üçün tərxiat xarakterli belə bir avantüraya sürükləsinlər və bu, onun sonu olsun.

Doğrudur, sual oluna bilər ki, silahlı qüvvələrin Ali baş komandanı odursa, onun birbaşa əmri olmadan necə müharibə başlaya bilər?! Azərbaycan ərazisindəki işğalçı qüvvələr Qarabağ separatçılarından və Ermənistan silahlı qüvvələrinin hissələrindən ibarətdir. Qarabağ separatçıları Paşinyanın nəzarətindən kənardadır. Həm onlar, həm Ermənistan ordusu Rusiyaya bağlıdır. Onlar əmri Paşinyandan yox, Rusiya Müdafiə Nazirliyindən, Baş Keşfiyyat İdarəsindən alırlar. Hazırda regionda hərbi şəraitdə hege- mon dövlət Rusiyadır.

Rusiya Paşinyanı Ermənistanın məğlub olacağını hesabladığı halda, avantüraya sürükləyib onu birdəfəlik siyasi səhnədən silə bilər. Paşinyan bunu bildiyi üçün son dərəcə ehtiyatlı davranır. Bu səbəbdən o, Qarabağ separatçılarına tərəf statusu alıb məsuliyyəti onlarla bölüşmək, yaxud tamamilə üzərindən atmaq istəyir. Amma Rusiya buna imkan verməyəcək və formal olaraq Ali Baş komandan olan Paşinyan başlayacaq Ermənistan-Azərbaycan savaşından əsas məsul şəxs olaraq qalacaq. Vyana getməzdən öncə atəşkəsin daha şiddətli pozulması həm də Paşinyana "sülhə getmə" xəbərdarlığı idi. N.Məmmədova hesab edir

cəyi inandırıcı deyil. Ermənilər artıq torpaqları işğal ediblər və bundan sonra müharibə onların nəylərinə lazım?! Üstəlik də, Azərbaycanca uduzacaqlarını dəqiq bildikləri halda. Çünki Azərbaycan 1991-92-ci illərdəki Azərbaycan deyil. Əksinə, Ermənistan zəifləyib, bunu hamı bilir. Onlar əksinə, nə vaxtsa işğal faktını rəsmiləşdirib legitimlik qazanmaq ümidi ilə daha çox danışıqları uzatmaqda maraqlıdır, nəinki fəal hərbi əməliyyatlara başlamaqda. Odur ki, belə bir savaş olarsa, onun ən əsas məqsədi daxili siyasi mübarizədə Paşinyanı baş nazirlikdən uzaqlaşdırmaq ola bilər".

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə bildirdi ki, Vyana görüşü Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın Qarabağ münafiqşəsi ilə bağlı siyasətinin təzadı, istiqaməti hələlik belli olmayan siyasət olduğunu bir daha ortaya çıxardı: "Bu vəziyyət isə yalnız müharibə ehtimalını yaxınlaşdırır. Onun mövqeyi sülhə və danışıqların substantiv aparılmasına mane olur. Qeyd edim ki, Paşinyan yenilənmiş Madrid prinsiplərinin və digər masada olan həll formullarının əleyhinədir. Baxmayaraq ki, bir neçə ay əvvəl xarici işlər nazirləri səviyyəsində danışıqlar müsbət istiqamətdə davam etdi. Müəyyən gözləntilər yaranmışdı. Bir məsələni qeyd edim ki, prezident İlham Əliyevlə Paşinyan arasında Moskvanın iştirakı olmadan görüşlər də müsbət atmosferdə davam edib. Amma Paşinyan ölkə daxilində tam fərqli siyasət ortaya qoyub. Bu da onun daxili qüvvələrdən qorxduğunun təzahürüdür. Bu görüşlərə rəğmən nəticədə yənidən Paşinyan bütün danışıqlara zərbə vurdu. Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov Vyana görüşü ərəfəsində erməni həmkarı ilə bir neçə dəfə telefonda danışdı və Mnatsakanyan hətta Moskva səfər etdi. Hesab edirəm ki, Ermənistan Moskva tərəfindən nəticəsi olmayan danışıqların davam etdirilməsi təlimatı verilib".

Paşinyanın Ermənistanı müharibəyə hazırlamağına gəldikdə, ekspertin fikrincə, erməni baş nazir Azərbaycanın qəfil hücumundan ehtiyatlanı: "O bilir ki, danışıqlar prosesində Ermənistan güzəştə getməyi və kompromissiz mövqə ortaya qoyduğu üçün Azərbaycan preventiv addımlar ata bilər. Paşinyanın müharibəyə getməsi onun acı məğlubiyyətinə və Azərbaycanın ərazilərini geri qaytarmasına gətirib çıxaracaq. Bundan sonra beş il keçsə də Ermənistanın Azərbaycanla müharibə aparmaq gücü olmayacaq. Paşinyanın vaxt qazanmağı yalnız özünün daxili siyasi təhlükəsizliyini qorumaqdan ibarətdir. Bir məsələni qeyd edim ki, Rusiya və daxildəki Qarabağ klani Paşinyana danışıqlarda güzəştə imkan verməyəcəklər. İlk növbədə erməni baş nazir Qarabağ separatçıları və Qarabağ klani siyasi səhnədən silməli, Moskvanın ölkəsində siyasi mövqeyini zəiflətməlidir".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Martın 29-da Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirildi. Spiker Oqtay Əsədov iclasın gündəliyinə 25 məsələnin daxil olduğunu bildirdi və birbaşa müzakirələrə başladı.

Spiker ilk məsələ - Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin üzvü seçilməsi barədə məlumat verərkən dedi ki, **deputat Naqif Həmzəyev** komitəyə üzv seçilmək istəyir. Müzakirə olunmadan məsələ səsə qoyuldu və 94 deputat həmkarlarının komitəyə üzv seçilməsinə səs verdi.

Bundan sonra yeni hazırlanmış "Ümumi təhsil haqqında" qanun layihəsi Milli Məclisin üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarıldı. **Komitə sədri İsa Həbibbəyli** qanun layihəsi barədə qısa məlumat verdi. **Deputat Aqiyyə Naxçıvanlı** isə bəzi təkliflərini səsləndirdi. **Spiker Oqtay Əsədov** layihənin üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarıldığını deyərək, əlavə etdi ki, komitə sədri İ.Həbibbəyli ilə bu təklifləri müzakirə etmək olar.

Iclasda "Azərbaycan Respublikası diplomatik xidmət orqanlarının 100 illiyi (1919-2019)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar "Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında" qanuna dəyişiklik üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

"Sığorta fəaliyyəti haqqında" qanuna dəyişikliklər müzakirəyə çıxarıldı və üçüncü oxunuşda qəbul olundu. **Komitə sədri Siyavuş Novruzov** "Diqlas" Ticarət Mərkəzində baş vermiş yanğından danışarkən obyektin sığortalanmamasına diqqət çəkdi: "Naxçıvanda demək olar ki, sığorta olunmamış ev, əmlak qalmayıb. Demək olar ki, bütün sığortalılar ödənilir". Deputat bəzi qüvvələrin Bakıdakı ticarət mərkəzində baş verən yanğından sui-istifadə etdiklərini də söylədi: "Təəssüflər olsun ki, bu məsələlərdən sui-istifadə etmək istəyən adamlar var. Mitinglər çağırırlar, insanları çaşıdırırlar. Ölkədə qaldırılan bütün məsələlər cənab prezidentin diqqətindədir. Cənab prezident yekdilliklə seçildikdən sonra elan etdi ki, mən bütün debatlarda səslənən fikirləri dinləmişəm və mərhələli qaydada məsələlər həllini tapacaq. İndi mitinq keçirməklə, 3-5 adam yığıb orda nə isə deməklə bu islahatları öz adlarına çıxartmaq istəyənlər ortaya çıxıb. Burada iki məqsəd var: iyrenc üsullarla islahatlardan bəzi strukturları çəkindirmək və gedən islahatları öz adlarına çıxarmaq. Yanvar hadisələrində, Xocalı soyqırımından sonra da bəzi qüvvələr vəziyyətdən sui-istifadə edib hakimiyyətə gəlməyə çalışıblar. Elan edirlər ki, siz gəlin, ayın 6-dakı mitinqə, mitinqdə biz tələb edəcəyik ki, sizə yardım verilsin. Yaxud məlumdur ki, uşaqpulu ilə bağlı qanunvericilik hazırlanıb. Amma indi həmin qüvvələr elan edir ki, siz mitinqə gəlin, biz uşaqpulunun verilməsi məsələsini qaldıracağıq".

S.Novruzov daha sonra bunları söylədi: "Bu gün qibləsini tanımayan Əli Kərimli müxtəlif iddialar irəli sürür. Amerikada da onun tayı var-Sevinc Osmanqızı. İki qoşa bülbül səs-səsə verib Azərbaycan xalqını çaşıdırmağa çalışırlar. Azərbaycan müstəqil dövlətdir və cənab prezident də xalqın maraqlarını həyata keçirir. İndi iddia edirlər ki, filan təşkilatlar bəyanat verdi, tələb qoydu, əfv verildi. Bu, qəti

"Diqlas" yangını parlamentdə müzakirəyə çıxarıldı

Deputatlar prezidentin vətəndaşlara dəstəyini təqdir etməklə yanaşı, sığorta sahəsindəki nöqsanları sərt tənqid etdilər

şəkilə belə deyil. Əksinə, həmin qüvvələr Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmağa cəhd ediblər. Biz heç bir dövlətin daxili işlərinə qarışmırıq, heç bir dövlət də bizim daxili işlərimizə qarışa bilməz! Azərbaycan dövləti Azərbaycan xalqının yanındadır. Sel daşqınları olanda Əli Kərimliyin öz heyətini sel basmışdı, amma özü ora getmədi. Amma cənab prezident ora getdi, əhali ilə görüşdü və problemlərini həli barədə göstərişlər verdi".

Deputat Fəzail Ağamalı dövlət başçısının hər zaman olduğu kimi vətəndaşın yanında olmasını çox mühüm hadisə adlandırdı. Ancaq qeyd etdi ki, bundan sonra vətəndaşların maarifləndirilməsi istiqamətində iş aparılmalıdır: "Ticarət mərkəzində yanğı baş verməsi nəticəsində dəyən ziyanı dövlət üzərinə götürdü. Amma bu, həmişəlik belə ola bilməz. İnkişaf etmiş ölkələrdə olduğu kimi, sığorta sistemi işə salınmalıdır, institut kimi formalaşmalıdır". Deputat sığorta şirkətlərinin fəaliyyətinə də tənqidi yanaşdı: "Ölkədə sığorta şirkətləri var, amma onlar işlərinin öhdəsindən layiqincə gəlmirlər. Xalqın bu şirkətlərə inamı azdır. Çünki sığorta olunan əmlaklara dəyən ziyanın ödənilməsi ilə bağlı problemlər yaradırlar. Təklif edirəm ki, dünyanın sığorta şirkətlərinin mütəxəssisləri ölkəyə dəvət olunsun, onların təcrübəsindən istifadə edilsin".

Deputat Fazil Mustafa da "Diqlas" Ticarət Mərkəzi ətrafında baş verənlərdən bəhs etdi. O, sahibkarların bu məsələdə suçu olduğunu vurğuladı: "Burada vətəndaşı qınayası ciddi əsaslar yoxdur. Çünki güvənli sığorta sistemi, məhkəmə sistemi formalaşdırıla bilmirsənsə, burada vətəndaşın günahı yoxdur. Burada

öz funksiyasını tam yerinə yetirən bir şəxs oldu, o da ölkə prezidenti. Prezident baxdı ki, başqa çıxış yolu yoxdur və vətəndaşa dəstək verdi. Amma biz niyə vaxtında addımlar atmırıq? Sığorta sistemi ilə bağlı elə güvənli sistem yaratmalıyıq ki, insanlar könlü şəkildə sığorta ödəməlidir".

F.Mustafa ticarət sistemində düzən yaratmağın vacibliyindən də bəhs etdi: "Adam 50-100 min verib bir obyekt alıb, amma onun adı sadəcə bir kağıza yazılıb. Biz nə vaxta qədər primitiv, feodal qaydalarla sənədləşmə işlərini aparacağıq? İcarə müqaviləsi bağlanıbsa, niyə tələb olunmayıb ki, bu əmlak sığorta olunmalıdır? Bu, bir binanın yanması məsələsi deyil".

Deputat Azərbaycan prezidentinin son islahatlarından bəhs etdi. Lakin bu islahatlara maneçiliklərin olduğunu təsəffüflə vurğuladı: "Bu gün torpaq bazarı ölüb, tikinti bazarı ölüb, mənzil bazarı ölüb. İcra hakimiyyəti işləməyib, nəyisə gözləyirlər. Həyat canlanmalıdır ki, insanlar işsizlikdən qurtulsunlar, fəaliyyətlərinə davam etsinlər. Ölkə prezidenti tərəfindən vətəndaşlara ASAN Xidmət kimi inqilabi bir layihə təqdim olundu. Onu gözdən salmaq üçün dəxli olmayan "ASAN imza" sistemini işə saldılar, ASAN Xidmətin yanına qoşdular. Kimsə ayda yarım milyon pul qazanacaq deyər, sahibkarlar günlərlə gözləyirlər ki, vergi sertifikatı alsınlar. Bunu yeniləmək üçün də günlərlə gözləyirlər. Növbəlik sistemi əsasında bu proses 5-6 saat çəkir. Bu, vətəndaşa xidmət olmadı ki, vətəndaşa xidmət olmadı ki, vətəndaşa əzab oldu, iztirab oldu. Bu addımlarsa görülən müsbət işlərə kölgə salırlar. Biz ölkədə hə-

yata keçirilən islahatları dəstəkləyirik. Adamın heyfi gəlir ki, vətəndaşın dirçəlməsi üçün bu qədər dövlət vəsaiti ayrılır, amma son nəticədə belə neqativlər ortaya çıxarılır. Vətəndaş bir vergi orqanını tanımalıdır, iş yerini açmalıdır və vergisini ödəyib dövlətə töhfəsini verməlidir. Vətəndaşın inamını qaytarmaq lazımdır. Heç yerdə mal-mülk sığortasız qalmamalıdır".

Iclasda "Telekommunikasiya haqqında" qanunda dəyişikliklər edilməsi də müzakirəyə çıxarıldı və komitə sədri Əli Hüseynli layihə barədə məlumat verdi. Qanun layihəsinə görə, Azərbaycanda telekommunikasiya şəbəkəsinə qoşulmaqla qanunsuz beynəlxalq telekommunikasiya xidmətlərinin təşkili cənab əməli hesab ediləcək. Təklif olunan əlavələrə əsasən, telekommunikasiya operatorunun və ya provayderinin telekommunikasiya şəbəkəsinə müvafiq qurğu vasitəsilə qanunsuz qoşulmaqla beynəlxalq telekommunikasiya xidmətlərinin təşkili əhəmiyyətli dərəcədə zərərverməyə səbəb olduqda azadlıqdan məhrumetmə cəzası tətbiq ediləcək. Bu zərər vurulmuş zərər 2 mislinədək cərimə və ya 2 ilədək müddətdə islah işləri və ya azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır. Qnun layihəsində göstərilir ki, bu əməllər külli miqdarda zərərverməyə səbəb olduqda isə vəzifəli şəxslər 3 il müddətində vəzifə tutma və ya müəyyən fəaliyyətlə məşğul olma hüququndan məhrum edilir. Həmçinin vurulmuş ziyanın 3 mislinədək 4 mislinədək miqdarda cərimə və ya 3 ildən 5 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə və ya 4 ildən 6 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

Dəyişikliklər səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

Plenar iclasda Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimlərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsini nəzərdə tutan layihə müzakirə edildi. "Konstitusiyaya Məhkəməsi haqqında" qanunun 71-ci (Konstitusiyaya Məhkəməsi hakiminin əmək haqqı) maddəsinin 2-ci bəndi yeni redaksiyada verilib: "Konstitusiyaya Məhkəməsi sədrinin aylıq vəzifə maaşı Milli Məclis sədrinin aylıq vəzifə maaşına (2 475) bərabərdir.

Qeyd edək ki, qanun layihəsindəki hazırkı bənd belədir: "Konstitusiyaya Məhkəməsi sədrinin aylıq vəzifə maaşı 2 335 manatdır". Qanunun 73-cü (Konstitusiyaya Məhkəməsi hakiminin başqa təminatları) maddəsinə də dəyişiklik olunub.

Əlavəyə əsasən, Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakiminə bir

"Kimlərsə pullar qazanacaq deyər, millətin gələcəyini təhlükəyə atmaq doğru deyil".

Xanım deputat 31 Mart soyqırım ərəfəsində aktual olan məsələyə də toxundu və Bakıda soyqırım muzeyinin yaradılmasını zəruri saydı.

"Mediasiya haqqında" qanun layihəsi də geniş müzakirə olundu. Layihə barədə **komitə sədri Əli Hüseynli** məlumat verdi.

Deputat Qüdrət Həsənquliyev isə bildirdi ki, layihə komitədə müzakirə olunanda bəzi məqamlara iradlarını bildirmişdi: "Mənə deyilmişdi ki, ayrı-ayr məsələlər nəzərə alınacaq. Amma indi qanun layihəsi ilə tanış olanda məlum oldu ki, o məsələlər öz əksini tapmayıb". Deputat bundan sonra onu narahət edən məsələlərdən bəhs etdi. Dedi ki, tərəflər məhkəməyə müraciət etməmişdən əvvəl mütləq mediasiyada iştirak et-

məlidirlər: "Bu, zəruri, vacib tələb kimi qanun layihəsində nəzərdə tutulub. Belə olduğu halda, mediasiya xərcləri ilə bağlı məsələyə aydınlıq gətirilməlidir. Mediasiya xərclərinə təkca rüsumdan ibarət deyil, buraya yol xərcləri, yemək, yaşayış, vəkil xərcləri də daxildir. O halda bu xərclər kim tərəfindən ödəniləcək, bunlar açıq qalır".

Q.Həsənquliyev onu da dedi ki, əgər biz bu qurumu formal olaraq yaratmırıqsa, məhkəmə işlərinin əhəmiyyətli dərəcədə azalmasını istəyiriksə, onda elə etməliyəq mediatorlar vasitəçi kimi, ağsaqqallıq edib barışa nail ola bilsinlər: "Amma tələblər nədən ibarətdir: ali təhsilli olmalı, 25 yaş tamam olmalı, ən azı 3 illik iş stajına malik olmalıdır. 25 yaşında şəxs, onun hüquqi təhsili də yoxdursa, o, necə tərəflər arasında vasitəçilik edə bilər? Əgər onun özü qanunvericiliyi bilmirsə, tərəflərə hüquq və vəzifələrini necə izah edə bilər?" Deputat bu fəaliyyətlə məşğul olacaq şəxslərin hüquqşünaslardan seçilməsini, hüquqi təcrübəyə malik olmasını və yaşının 30-dan yuxarı götürülməsini də təklif etdi: "Keçmiş vəkillər, yaxud hüquq mühafizə orqanlarında işləyən şəxslər mediator olmalıdır. Əks halda, biz kimlər üçün iş açmaq üçün vətəndaşların üzərinə yük qoyacağıq".

Deputat, Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov qanunun qəbulunu təqdir etdi: "Qanunun qəbulunu imkan verəcək ki, mediasiya həyatımızın ən müxtəlif sahələrindəki mübahisələrə nüfuz etsin, onların aradan qaldırılmasına kömək göstərsin. Amma bu institutu işlək hala gətirmək istəyiriksə, ilk növbədə maliyyəsinə önəm verməliyik. Qanun layihəsinin yalnız 19-cu maddəsində qeyd edilir ki, Mediasiya Şurasının əmlakı üzvlük haqları, qrantlar, ianələr və qanunla qadağan olunmayan digər mənbələr hesabına formalaşır. Mətbuat Şurasının uzunmüddətli təcrübəsindən faydalanıb deyər bilərik ki, Mediasiya Şurası ciddi maliyyə mənbəyi olmasa, ən azı ilk dövrlərdəki fəaliyyətini geniş anlamda qurmaqda çətinlik çəkəcək". Ə.Amaşov yarana biləcək çətinliklərlə bağlı təkliflərini də səsləndirdi.

Qanun səsə qoyularaq qəbul edildi.

Qanun səsə qoyularaq qəbul edildi.

□ **Elsad PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında ilk rəsmi görüş baş tutub. Dünən Avstriyanın paytaxtı Vyanada iki ölkənin rəhbərləri ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin iştirakı ilə bir araya gəliblər.

Qriqori Trofimçuk

Yüksək səviyyəli görüşdən öncə isə həmsədrələrin vasitəçiliyi ilə Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyanov və Ermənistanın xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyan arasında görüş keçirilib. Məlumatla görə, görüş zamanı xarici işlər nazirləri Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinin irəli aparılmasının müxtəlif elementlərini, prezident İlham Əliyev və erməni baş nazir Nikol Paşinyan arasında görüşdə toxunula biləcək məsələləri müzakirə ediblər.

Azərbaycan və Ermənistan rəhbərinin Vyana görüşü erməni tərəfinin, Nikol Paşinyan ziddiyyətli, qeyri-ciddi bəyanatlarından dərhal sonra reallaşması ilə ekspertlərin xüsusi diqqətində idi. Çünki bu, iki ölkə lideri arasında ilk rəsmi və yüksək səviyyəli görüşün mümkün pozitiv nəticəsi baxımından bədbinliyi artıran məqam sayılırdı.

Məsələn, erməni baş nazir Vyana danışıqları ərəfəsində demişdi ki, İlham Əliyevlə görüşdə konkret gündəm yoxdur. Yeni onun sözlərindən belə qənaət hasil olurdu ki, Vyanada da münaqişəyə dair yalnız ümumi məsələlər müzakirə olunacaq. Nikol Paşinyan habelə Minsk Qrupu həmsədrələrinin az öncə öz bəyanatlarında xatırladığı "Madrid prinsipləri"ni "anlamadığını" söyləmişdi. Ayrı sözlə, bir növ Qarabağa dair danışıqlar prosesindən guya o, məlumsız olduğu rəyini yaratmışdı.

Bir sıra analitiklərə görə, Ermənistan rəhbərinin bu cür davranışı əslində Dağlıq Qarabağ məsələsində Bakının əlini gücləndirir. O sırada rusiyalı tanınmış politoloq Qriqori Trofimçuk hesab edir ki, rəsmi

Bakı danışıqlar prosesində heç vaxt belə uduşlu vəziyyətdə olmayıb. "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə o, rusdilli minval.az portalına açıqlamasında iki ölkə liderinin Vyana görüşü ilə bağlı gözləntiləri şərh edərkən deyib.

"Bu dəfə Bakı söhbətin vektorunu dəyişmək üçün bütün şanslara malikdir. Çünki onun əlində tək Paşinyanın özünün deyil, həm də İrəvan tərəfindən danışıqlar formatının faktiki, dəyişdirilməsini fikrə əlverişli olan nəzarətçisi instansiyaların hamısının ünvanına mahiyyətə aid çoxlu suallar var. Mən Azərbaycan prezidentinə nəyisə məsləhət edə bilmərəm. Ancaq Bakı çoxdandır ki, danışıqlar prosesində belə uduşlu vəziyyətdə olmayıb - xüsusən də 2016-cı ilin aprelindən sonra, nə vaxt ki, çoxları əmin idi ki, məhz Azərbaycan Ordusu konflikt zonasında rəqibə zərbə vurub", - deyərək politoloq qeyd edib.

Lakin rusiyalı təhlilçi Vyana görüşündən ciddi nəticə gözləmir: "Heç bir sensasiyaya ümid etməyə dəymir. Belə danışıqlar Ter-Petrosyan dönəmində də, Köçəryan və Sərkisyan hakimiyyətləri zamanında da aparılıb. Ancaq onların hamısı Azərbaycan üçün eyni nəticə ilə bitib. Yeni heç bir nəticəyə gətirməyib".

"Əgər Azərbaycan müharibəyə cəlb olunmaq istəmirsə, - bu cəlb olunmanın elementlərini biz günü bu gün təmas xəttində müşahidə edirik, - o zaman Bakı Paşinyanın özünün onun əlinə verdiyi güclü arqumentlər hesabına belə yüksək səviyyəli görüşlərdən dünya çaplı, beynəlxalq əhəmiyyətli sensasiyalar etmək üçün faydalanmalıdır. Azərbaycan üçün qəfildən "imkanlar pəncərəsi" açılıb,

Qarabağda sülh üçün açılan "imkanlar pəncərəsi"

Vyana görüşü konfliktin həll prosesinə müəyyənlik gətirəcəkmi? **Rusiyalı politoloq:** "Azərbaycan heç vaxt belə uduşlu vəziyyətdə olmayıb..."

hansı ki, elə qəfildən də qapana bilər", - deyərək əlavə edib.

Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri David Şahnazaryan isə İlham Əliyevlə görüş ərəfəsi Nikol Paşinyanın Qarabağa dair mövzusunda belə uduşlu vəziyyətdə olmayıb - xüsusən də 2016-cı ilin aprelindən sonra, nə vaxt ki, çoxları əmin idi ki, məhz Azərbaycan Ordusu konflikt zonasında rəqibə zərbə vurub", - deyərək politoloq qeyd edib.

Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri David Şahnazaryan deyib: "Mən onun Madrid prinsipləri haqda dediklərini ümumiyyətlə, başa düşmürəm. Erməni hakimiyyətinin öz bazası, öz traktovkası olmalıdır. Gedib "böyük dayılardan" xahiş etməli deyil ki, bu sənəddə nə deyilir. Bakı nəyə görə dəqiq bildirir ki, "Madrid prinsipləri" dedikdə nəyi başa düşür. Erməni rəhbərliyi isə deyir: bax biz Vyana gedirik və qoy orada izah etsinlər görək, bu nə prinsiplərdir. Ondan əvvəl isə Paşinyan ümumiyyətlə demişdi ki, Əliyevlə görüşmək haqda razılıq var, amma gündəm yoxdur. Sual olunur-öz gündəmin yoxdursa sən hara gedirsən?" - Şahnazaryan sual edib.

Erməni siyasətçiyə görə, həm Paşinyan, həm onun xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyan Qarabağ məsələsində tam siyasi və diplomatik təcrübəsizlik nümayiş etdirirlər: "Onlar sadəcə, mövzudan, problemdən xəbərsizdirlər".

Şahnazaryan qeyd edib ki, bu səhvlərin nəticəsində həmsədrlər və beynəlxalq ictimaiyyət indi Bakı ilə eyni mövqedən çıxış edir. "Ermənistan hakimiyyətinin məsuliyyətsiz hərəkətləri üzündən indi İrəvan destruktiv tərəfə, Bakı isə konstruktiv tərəfə çevrilib" - Şahnazaryan deyib.

"Azərbaycan tərəfi Vyana danışıqlarına bir çox üstünlüklə gedir". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri Vyana görüşü ərəfəsi **politoloq Elçin Mirzəbəyli** teleqraf.com-a bildirib.

Onun fikrincə, hazırkı şəraitdə beynəlxalq vəziyyət Azərbaycanın xeyrinədir: "Ermənistanın bu gündə Qarabağdakı separatçı rejimi danışıqlara "subyekt" kimi cəlb etmək cəhdləri tamamilə iflasa uğradı. Bu həm Minsk Qrupunun həmsədrləri tərəfindən elan edildi, həm də Əliyevlə görüşmək haqda razılıq var, amma gündəm yoxdur. Sual olunur-öz gündəmin yoxdursa sən hara gedirsən?" - Şahnazaryan sual edib.

Erməni siyasətçiyə görə, həm Paşinyan, həm onun xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyan Qarabağ məsələsində tam siyasi və diplomatik təcrübəsizlik nümayiş etdirirlər: "Onlar sadəcə, mövzudan, problemdən xəbərsizdirlər".

Şahnazaryan qeyd edib ki, bu səhvlərin nəticəsində həmsədrlər və beynəlxalq ictimaiyyət indi Bakı ilə eyni mövqedən çıxış edir. "Ermənistan hakimiyyətinin məsuliyyətsiz hərəkətləri üzündən indi İrəvan destruktiv tərəfə, Bakı isə konstruktiv tərəfə çevrilib" - Şahnazaryan deyib.

"Azərbaycan tərəfi Vyana danışıqlarına bir çox üstünlüklə gedir". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri Vyana görüşü ərəfəsi **politoloq Elçin Mirzəbəyli** teleqraf.com-a bildirib.

Elçin Mirzəbəyli hesab edir ki, Paşinyanın kənarından Ermənistanı investisiya cəlb etmək cəhdlərinin iflasa uğraması rəsmi İrəvanın mövqeyini bir qədər də zəiflədir: "Beləliklə, bir daha məlum oldu ki, Azərbaycana qarşı işğala son qoyulmadan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi həll edilmədən kənarından Ermənistanı investisiya yatırmaq mümkün olmayacaq. Yeni Ermənistan bu danışıqlara kifayət qədər zəifləmiş durumda gedir. Paşinyanın "demokratiya müstəvisi"ndə üstünlük əldə etmək cəhdləri effektiv nəticə vermədi. Ermənistanda baş verən hakimiyyət dəyişikliyinə nə daxili, nə də regional situasiyaya təsir etməyəcəyi ortaya çıxdı. Bu, bir daha Paşinyan rejiminin iç üzünü açdı.

Danışıqlarda əldə ediləcək nəticələrə gəlincə, Ermənistandan bir sıra məsələlərlə bağlı müzakirələrin aparılacağı bildirilir. Amma Azərbaycan və

Minsk Qrupundan verilən son açıqlamalarda danışıqların predmet üzrə aparılacağı bildirilib. Substantiv danışıqların davam etdirilməsi şərt kimi ortaya qoyulub. Eyni zamanda o da vurğulanıb ki, indiki şəraitdə mövcud status-qnunun saxlanılması yolverilməzdir. Bu da Paşinyanın səsləndirdiyi fikirlərin Ermənistanın daxili auditoriyasına hesablanmış addım olduğunu sübut edir".

Politoloqun sözlərinə görə, danışıqlar bu gündə məsələ üzərində olan həll variantları üzərində olacaq:

"Əslində başqa bir predmet də yoxdur və Ermənistan tərəfinin iddiaları da indiki şəraitdə iflasa uğrayıb. Nəticəyə gəlincə, bu haqda danışmaq hələ tezdir. Ermənistan konkret addımlar atmayacağına, beynəlxalq ictimaiyyətin, Minsk Qrupunun, Avropa İttifaqı rəsmilərinin Ermənistanla bağlı səsləndirdikləri fikirlər reallaşdırılmalı və bu ölkəyə qarşı sanksiyaların tətbiq olunması istiqamətində addımlar atılmalıdır. Ermənistan yenə də beynəlxalq güc mərkəzlərinin açıqladığı mövqeyindən sonra özünün ənənəvi siyasətini davam etdirəcəksə, münaqişənin həll edilməsi üçün iki yol qalacaq. Birincisi, Ermənistanın beynəlxalq təcridinin baş verməsi, ikincisi isə Azərbaycanın hərbi əməliyyatlara başlamasıdır".

Bakılıların dillər öz-bəri olan Hövsan soğanı bu gün qiymət baxımından əl yandırır, göz yaşardır. Hazırda qızıl rəngli soğanın kilosu 7-8 manatdır. Bu kəndin məhsulu az qala delikates dəyərinə çatıb. Son günlər Bakı bazarlarında, marketlərində Hövsan soğanının belə bahalaşması bizi bu kəndə baş çəkməyə vadar elədi.

*Necə deyərler,
Nə olsun ki, acıyam
Mən yeməklər tacıyam.
Dad verirəm onlara
Lazımam insanlara...*

"Bizim soğan ona görə bahadır ki, Rusiyaya, Türkiyəyə daşınır. Burdan kilosunu 4-5 manatdan alıb, orda 15 manata satırlar" - Hövsanda soğan əkən həmsöhbətimiz Kamran Əliyev deyir. Onun sözlərinə görə, Hövsan soğanı şirin suda bir başqa dad verir, quyu suyunda ayrı. Amma indi Hövsan soğanı tapmaq çox çətin-dir.

Elə biz də soraqlaşdıq, kəndi xeyli gəzib öyrəndik ki, Kamran adlı şəxs soğan əkənlərdən biridir. Çünki indi soğanın toxumunu səpib yayda məhsul verməsini gözləyirlər. Bir yandan da Rusiyaya, Türkiyəyə, hətta deyilənə görə Suriyaya Hövsan soğanı daşınır.

Kamran Əliyev isə deyir ki, bu o qədər inandırıcı deyil: "Çünki Hövsan soğanının toxumu bir şeyx tərəfindən elə İraqdan gətirilib. Suriya İraqa yaxındır, Hövsanın soğanı ora niyə daşsın ki?!"

K.Əliyev getdikcə əkin torpaqlarının da azaldığını, soğan əkməyin çətinləşdiyini söyləyir: "Fəhlənin pulu, toxum xərci, su sərfiyyatı, bunlar hamısı xərc aparır. Traktor hektarını 150 manata sürür. Quyunun motoru pul yazır, yəni əziyyəti az deyil. Ona görə qiymətə təsir edir. Yayda Hövsan soğanının kilosunu 3 manata tapa bilərsiniz, amma indi 7-8 manatdır".

Kəndin girəcəyindəki mağazada soğan satan hövsanlı isə deyir ki, kilosunu 6 manatdan verir: "Axırda da, kəndin içinə getsən sənə 10 manatdan verəcəklər. Heç gör soğan tapa bilirsən?"

Onun dediyinə görə, Hövsan soğanının belə qiymətli olmasının səbəbi min bir dərdin dərmanı olmasıdır:

"Soyuqdəymə oldu, götür burnuna sıx. Acıdır axı, adi soğanlardan çox fərqlənir. Tərkibində vitaminlər çoxdur, sağlamlığa xeyirdir. İntəhası, soğan qalmır da, aparıb daşıyırlar Moskvaya, Türkiyəyə. Ona görə belə bahalaşdı. Əslində, hər il qiyməti yüksək olur. Çünki bu vaxtı Hövsan soğanı tapmaq qəliz məsələdir. İndi gözləyirik ki, avqustda

məhsul çıxsın, sataq".

Hövsanda deyirlər ki, soğanın toxumunu iki çille arasında səpirlər: "Hövsan soğanının dadlı, keyfiyyətli olmasının sirri quyu sularındır. Amma əsas problem əkin torpaqlarının azalmasıdır".

olur. Onun dadına heç nə çatdırmaz. Sovet dövründə Hövsan soğanı süfrələrdən əskik olmazdı. Amma sonra onu ancaq bazarda görmək olur".

Kənddə onu da danışirlar ki, yaddaşı yaxşı olmalara Hövsan soğanı

rir. Ola bilsin, torpaqla əlaqədarlıdır. Bu soğana bıçaq dəyəsə, dadı dəyişəcək. Bu soğanı əlin içində əzib, sındıraraq yeyirlər" - hövsanlılar bildirirlər.

Hövsan soğanı haqda qeyri-adi rəvayəti də bizə nəql elədilər. Deyilənlərə görə, or-

tivləşdirilməsi Hövsan soğanının yalnız kolxozlarda əkilib-becərilməsi ilə nəticələnib. Kolxozçular "əmək günləri"ne düşən digər məhsullarla yanaşı, soğan payı da alırdılar.

Abşeron yarımadasındakı bütün kolxozların bazasında

rə, ötən ayın sonuna qədər Türkiyəyə ixrac həyata keçiriləcəkdi. Mart ayında istehsalçılarla görüşməmişik", - deyərək, əlavə edib.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən verilən məlumata görə isə soğanın bahalaşması bu

Qiyməti "göz yaşardan"

Hövsan soğanı - reportaj

Əməkdaşlarımız kilosunu az qala, delikates qiymətinə çatan bu tərəvəzin bahalaşmasının sirrini açıblar; məhsullar Azərbaycandan hara daşınır?..

Fermerlər deyir ki, Hövsan soğanını Bakıda "Şarlot soğanı" da adlandırırlar: "Bu məhsulu hər yerdə yetişdirmək olur. Hətta Almaniyada bu soğan bitir. Di gəl, Hövsanda bitən soğan başqa cür

məsləhət görürdülər. "Deyirdilər ki, bu soğan yaddaşı gücləndirir. Qərribə olsa da, Hövsan soğanı başqa yerlərdə, eləcə də Abşeronun digər kəndlərində formasını dəyişir, keyfiyyətini müəyyən qədər iti-

yeni dövlət təsərrüfatları (sovxozlar) yaradırlarkən nə qədər qərribə olsa da, Hövsan soğanının toxumçuluğu unudulub. Hövsanlı qocaman tərəvəzçilərin təkidli xahişi ilə Hövsan soğanının bərpası məsələsi qaldırılarda məlum olur ki, hələ ötən əsrin 30-cu illərində Qazaxıstana buradan Hövsan soğanının toxumu aparılıbmış.

Uzun axtarışdan sonra həmin soğanın geniş ərazidə becərildiyi yer müəyyən edilib və oradan 50 kiloqrama yaxın Hövsan soğanı toxumu gətirilməklə bu qiymətli tərəvəzin Hövsan sūdçülük-tərəvəzçilik sovxozunda əkin sahəsi xeyli genişləndirilib.

XIX əsrin sonlarında S.Zelenski adlı bir rus müəllifi 1897-ci ildə "Qafqazsakaya selskaya xozaystva" qəzetində bu soğanı əvəzsiz adlandıraraq, İngiltərə muzeyində saxlanıldığını yazmışdı.

"Azərbaycanda soğanın qiyməti ötən il çox aşağı olub və fermerlərə zərər vurub. Ola bilsin ki, bunu nəzərə alan sahibkarlar bu il üçün az soğan əkilər və son nəticədə qiymət artıb". Bunu **Azərbaycan Meyvə-Tərəvəz İstehsalçıları və İxracatçıları Assosiasiyasının İdarə Heyətinin sədri Bəşir Quliyev** ölkədə soğanın 2 dəfə bahalaşmasına münasibət bildirərkən deyib.

Hazırda daxili bazarda 1 kq adi soğan 1,3 - 1,5 manata satılır ki, bu da təxminən 2 dəfə bahalaşma deməkdir. "Fevralda soğan istehsalçıları ilə görüş keçirilmişdi. Onda sahibkarların qiymətdən hər hansı şikayəti yox idi, əksinə, soğanın keçən il nisbətən qismən bahalaşmasına (ötən il soğanın qiyməti 0,25-0,40 manat təşkil edirdi) görə sevinirdilər. Mənim bildiyimə gö-

məhsulun Türkiyəyə ixracının kəskin artması və bunun yaratdığı ajiotajla bağlıdır.

□ "Yeni Müsavat"ın Reportyor qrupu, Hövsan

Tanınmış meyxanaçı Aydın Xırdalanın ölümündən sonra yazar Kəramət Böyükçölün meyxana və meyxanaçılar haqda dedikləri geniş müzakirələrə səbəb olub. Əksəriyyət yazarın "Aydınla birlikdə Azərbaycanda adına sənət dedikləri o meyxana da ölüb getsin, rədd olsun, efirlər meyxanaya qadağa qoysun, meyxanaçılar nə qədər çox yox olarsa, xalqımız o qədər aydınlığa çıxacaq" sözlərini tənqid etsə də, bəziləri onunla razılaşdığını, meyxananın folklorla aid olmadığını qeyd edib, narkomaniyanı təbliğ edən "küçə sənəti" adlandırıb.

Bəs meyxanani həqiqətən folklorla aid etmək olarmı?

Qeyd edək ki, bir çox folklorşünaslar meyxanani şifahi sənət növü, folklorla yaxın janr adlandırır. Məlum olduğu kimi, meyxana qafiyələri bədahət yaranır, bu səbəbdən şifahi ədəbiyyata aid edilsə də, eyni zamanda fərqlənir. Çünki meyxananın müəllifi olur. Meyxana demək üçün çevik təfəkkürə, sərrast zəkaya sahib, hazır-cavab olmaq lazımdır.

Meyxananın hansı zamanda yarandığı haqda dəqiq məlumat yoxdur. Sovet dövründə bu janr qadağan edilsə də toy və digər məclislərdə deyilir, təbliğ olunurdu. Artıq müstəqillik dövründə meyxana yenidən və yeni formada ortalağa çıxmağa başladı. Məsələn, əgər əvvəllər meyxana yalnız çırtma vurmaqla, ya da nağaranın müşayiəti ilə deyilirdisə, artıq müasir meyxanada bir neçə alətlər istifadə olunur. Bəzən onu rusların "çastuşkasına" və yaxud repə bənzədib, çox primitiv və cılız formaya salırlar. Ən pisi isə meyxanaçılar əksər hallarda deyisər-

Folklorşünasdan meyxana və meyxanaçılarla bağlı inanılmaz ittihamlar

Eyar İslamoğlu: "Meyxana dinləyənlər avtoşlar, narkomaniyaya qurşananlardır, meyxanaçılar isə deyismədə bir-birinin ailəsinə sataşır"

Sabir Rüstəmxanlı: "Bu, Azərbaycan həyatının bir parçasıdır, onu bir kənara atmaq olmaz"

kən söyüş və təhqiredici ifadələrdən istifadə edir, ucuz sevgidən bəhs edirlər. Bu isə cəmiyyətdə qıcıqla qarşılanır.

Meyxana ustası Namiq Mənaya görə meyxana dünyada analoqu olmayan janrdır: "Meyxana dünyada analoqu olmayan bir janrdır və bizdə daha təkmiləşmiş formadadır. Rep kimi buna oxşar janrlar olsa da, amma bədihe janrında bədahətən demək tələb olunur. Meyxana əruz vəzninə və aşıq ədəbiyyatına yaxındır. Aşıq janrında qoşmalardır, bizdə isə bədihələrdir.

Meyxana şərab evi mənasındadır, odur ki, bu sənəti meyxana adlandırmaq onu mahiyyət etibarilə aşağılayırıq. Bu janr heç bir küçə folkloru deyil, şifahi xalq ədəbiyyatının bir qoludur. Sadəcə sovet dövründə milli-mənəvi dəyərlərimizə dəyən zərbələr bu janrdan da yan keçməyib. Çünki o vaxt bədihe deyənlər sosial və siyasi yönümlü mövzulara toxunurdu. Manaf Süleymanovun "Eştdiklərim, gördüklərim və oxuduqlarım" kitabında bədihe haqqında

onun araşdırmaları öz əksini tapıb. Eyni zamanda "Onu bağışlamaq olarmı?" və "Bizim Cəbiş müəllim" kimi retro filmlərimizdə də bədihe janrına yer verilib. Həssən Seyidbəyli çəkdiyi "Bizim Cəbiş müəllim" filmində müharibə vaxtı Əliağa Vahidin bədihələrindən və qəzəllərindən əsgerləri ruhlandırmaq üçün çox gözəl istifadə edib. Meyxana ustası Ağasəlim Çıldaq isə bu sənətin inkişafında göstərdiyi xidmətlərə görə vaxtı ilə "Şöhret" Ordeni ilə təltif olunub.

Bədihe janrı haqqında dərin bilikləri olmayan adamların fikirlərini əhəmiyyətli hesab etmirəm. Bu baxımdan qeyri-peşəkar birinin cəmiyyətdə çəşqinliq yaratmağa çalışmasının əleyhinəyəm. Kimsə bədihe haqqında fikir söyləyirsə və onu küçə sənəti adlandırarsa, tutarlı arqumentlər gətirməlidir və fikrini əsaslandırmalıdır.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan **folklorşünas Eyar İslamoğlu** isə meyxananın folklorla aid edilməsinin

doğru olmadığını bildirib: "Meyxanani deməzdim, amma bədahət söz sənəti folklor sayılır və onun keçmiş olub. Həmin bədahətən söz deyən bizim tariximizdən, ölkəmizdən danışırıq. Bu bizim xalqımıza məxsusdur. Çox az sayda xalq var ki, bədahətən bir neçə bənddən ibarət qafiyə, öz fikrini deyə bilsin.

Lakin müasir meyxanani qəbul etmir və bəyanmirem. Çünki müasir meyxanada daha çox söyüş, narkotik maddələr, avaraçılıq təbliğ olunur. Elə onları da dinləyənlər avara uşaqlar, avtoşlar, narkomaniyaya qurşananlardır. Yaxşı olardı ki, müasir meyxanaçılarımız keçmişdəki bədahətən deyilən söz sənətini davam etdirdinslər. Keçmişdə meyxana ustaları insanları düz yola çəkən meyxanalar deyirdi. İndiki meyxanalarda bu amilləri görmürük. Hətta görmürük ki, toy məclislərində meyxanaçılar bir-birinin ailəsinə, yaxınlarına, namus sayıla biləcək obrazlara sataşır. Buna görə də müasir meyxanani qətiyyənlə bəyanmirem.

Elə meyxanalar demək lazımdır ki, gənclərə örnək olsun və gənclər ondan nə sə götürə bilsin. Yoxsa ki, bu gün çırtma çalıb, söyüş söyməklə meyxana deyib bu sənəti yaşatmaq olmaz. Ona görə də bu gün ziyalılar müasir meyxanani qəbul edə bilmir.

Yaxşı olardı ki, meyxanaçılar müasir meyxanani qınayanlara irad tutanları qınamasın, öz sıralarından sonra gələnlərə sırf meyxana deməyi təbliğ etsinlər".

Xalq şairi Sabir Rüstəmxanlı isə müasir meyxanani qətiyyənlə dinləmədiyini və qəbul etmədiyini deyib: "Meyxana ümumiyyətlə yaradıcılığın bir növüdür, onu tam inkar etmək olmaz. Daha çox şəhər ətrafı, əruz şeiri ənənələrinin güclü olduğu yerlərdə formalaşmış. Təxminən aşıq poeziyasına bənzəyir. Aşıq poeziyasını nə qədər folklor saymaq olarsa, meyxanani da o qədər folklor saymaq olar. Çünki aşıq poeziyası qətiyyənlə folklor deyil, baxmaya ki, aşıq sənəti folklorla daxildir. Çünki aşıq poeziyasında hər bir gəraylının,

qoşmanın müəllifi var. Eləcə də meyxananın da öz müəllifi var. Yalnız sonradan müəllifi yaddan çıxır, folklorlaşır. Yəni 3-4 nəfər oturub söz deyir və bunun folklorla aidiyyəti yoxdur. Meyxanani tam da inkar etmək, kənara atmaq da olmaz. Çünki meyxanada günün çox vacib problemlərinə toxunulur, cəmiyyətin ağırlı məsələləri dilə gəlir. Doğrudur, dili qüsurlu olur, anında qafiyə xəttində bəzən ümumi ədəbiyyatımızda olmayan sözlər, ifadələr işlədilir. Amma hər halda onu da sevənləri var və getdikcə yayılır, inkişaf edir. Bu, Azərbaycan həyatının bir parçasıdır, onu bir kənara atmaq olmaz. Çox yaxşı olardı ki, meyxanani yalnız onu dərinləndirən, meyxana ustaları, savadlı şəxslər səsləndirsin, dilə gətirsin.

Mən isə qətiyyənlə meyxana ilə maraqlanmıram. Sadəcə televiziya ekranlarında qarşıma çıxanda baxıram. Yəni xüsusi bir maraq göstərmirəm".

✉ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"
Musavat.com

BAKCELL Gəncə şəhərində təşkil edilmiş "Novruz şəhərciyi"nin baş sponsoru olub

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Ən Sürətli Mobil İnternet Proвайderi BAKCELL ölkəmizdə Novruz bayramı münasibətilə keçiriləcək ümumxalq şənliklərində aktiv iştirak edib. Şirkət Gəncə şəhərində təşkil edilmiş böyük "Novruz şəhərciyi"nin baş sponsoru olub.

Bayram günlərində Gəncənin Heydər Əliyev meydanında salınmış böyük "Novruz şəhərciyi"ndə hündürlüyü 4,5 metr olan nəhəng səməni quraşdırılmış, gün ərzində şəhərciyə gələn qonaqları isə Novruz bayramının əsas atributları olan Kosa, Keçəl və Bahar qızı

qarşılayıblar. Şəhərcikdə müxtəlif milli məhsulların nümayişi və satışı həyata keçirilib, qonaqların və xüsusi olaraq uşaqların asudə vaxtının maraqlı təşkili üçün müxtəlif attraksionlar quraşdırılıb. "Novruz şəhərciyi"ndə həmçinin Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin

təşkilatçılığı ilə konsert proqramları təqdim olub. "Novruz şəhərciyi" Azərbaycan Mədəniyyət

Nazirliyinin dəstəyi, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin təşəbbüsü, Gəncə Regional Mədəniyyət idarəsinin və "Gəncənd" ailəvi-istirahət kompleksinin təşkilatçılığı ilə salınıb.

BAKCELL şirkəti Azərbaycanın milli dəyərləri və mədəni sərvətlərinə bağlılığını bir daha nümayiş etdirərək bayram günlərində Gəncə şəhərində təşkil edilmiş böyük "Novruz şəhərciyi"nin baş sponsoru olub. Şəhər-

çikdə quraşdırılmış Bakcell stendinə gələn qonaqları və xüsusi olaraq uşaqları müxtəlif sürprizlər, əyləncələr və maraqlı hədiyyələr gözləyirdi. Həmçinin burada, qonaqlar BAKCELL-in məhsul və xidmətləri barədə məlumat əldə etmək və pulsuz mobil nömrə almaq imkanına malik olublar.

Xatırladaq ki, BAKCELL şirkəti Novruz bayramında həm Gəncə şəhərində təşkil edilmiş böyük "Novruz şəhərciyi"nin həm də "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi tərəfindən təşkil edilmiş "Bahar Qalası" festivalının sponsoru olub.

BAKCELL şirkətinin dəstəyi ilə keçiriləcək ümumxalq Novruz şənliklərində minlərlə vətəndaş və ölkəmizin qonaqları iştirak edib.

Uzun müddətdir durğunluq yaşayan kriptovalyuta bazarında bir qədər canlanma yaranıb və Bitkoinin qiyməti 4 076 dollara yüksəlib. Digər kriptovalyutaların qiymətində də müəyyən qədər artım qeyd alınıb. Bununla yanaşı, dünyanın ən böyük ödəniş sistemlərindən biri olan Visa Inc. özünün Visa Crypto Team adlı kriptovalyuta şöbəsinin yaratdığını elan edib.

Bitkoin ilə əlaqədar fevral ayının əvvəlindən etibarən oxşar tendensiyanı müşahidə etməkdəyik. Bəzən qiymətlərdəki impulsun heç fundamental səbəbi mövcud olmur. Bitkoin üçün bu, demək olar ki, normal fenomendir. Artıq çoxdandır ki, bazarla bağlı yeniliklər də qiymətlərə çox az təsir etməkdədir. Kriptovalyuta şirkətlərinin təsisçiləri də hələ ki, öz bizneslərinə son verməyə tələsmirlər. Əvvəl də qeyd etdiyim kimi kriptovalyuta bazarı durğunluq mərhələsindədir və

Əlilliyin qiymətləndirilməsinə dair yeni meyarlar gələn il tətbiq olunacaq

Sahil Babayev

Əlilliyin qiymətləndirilməsinə dair hazırlanmış yeni meyarların təsdiqi ilə bağlı cari ildə müvafiq qanunvericiliyin qəbulu nəzərdə tutulur. Gələn ilin əvvəlindən isə həmin yeni meyarların tətbiqinə başlanılması gözlənilir.

Bunu əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev KİV-ə açıqlaması zamanı bildirib.

Nazir əlilliyin qiymətləndirilməsinə dair yeni meyarların Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və Avropa ölkələrinin standartları əsasında hazırlandığını deyib. O qeyd edib ki, bununla əlaqədar xəstəliklərin insan orqanizminin funksiyalarında, özünəqulluq və fəaliyyət qabiliyyətində hansı dərəcədə məhdudiyətlər yaratması ilə bağlı Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Səhiyyə Nazirliyinin işçi qrupları tərəfindən geniş araşdırmalar aparılıb.

S. Babayev yeni meyarların tətbiqinə keçidlə əlaqədar müvafiq həkim və ekspertlər üçün təlim və treninqlərin keçiriləcəyini də diqqətə çatdırıb.

Əlilliyin qiymətləndirilməsi ilə bağlı yeni meyarların hazırlanması və tətbiqi əlilliyi olan şəxslərin cəmiyyətə inteqrasiya və əmək fəaliyyətinə davam etmək imkanlarının artırılmasına xidmət edir. Yeni meyarlar əlilliyin orqanizmin öz funksiyalarını itirməsinin, fəaliyyət qabiliyyətinin məhdudlaşmasının faiz qiymətləndirməsi əsasında təyin olunmasını nəzərdə tutur.

□ Musavat.com

Kriptovalyuta bazarında

son durum - yeni mənzərə

Vüsalə Əhmədova: "Asan pul həvəskarlarının dövrü başa çatır"

Bitkoinin dəyərinin 20 min dollara yaxınlaşdığı bir vaxtda əksər dövlətlər özlərinin milli kriptovalyutasını yaratmaq istədiklərini açıqlasalar da, bu proses də dayandı. Elektron pulun dəyərinin bu qədər oynaqlığı investorları da düşünməyə vadar etdi. Gözlənilirdi ki, Bitkoin köpüyü söndü və əvvəlki ajiotaj da müşahidə edilmir.

Kriptovalyuta bazarının durumunu dəyərləndirən **İqtisadçı-ekspert Vüsalə Əhmədova** "Yeni Məsavət"ə açıqlamasında bildirdi ki, son bir neçə gün ərzində qiymətlərdə bir qədər artım nəzərə çarparsa da, müsbət tendensiya hələ ki bütün kriptovalyuta növlərində müşahidə edilmir: "Görünən o ki, investorlar həddindən artıq seçici davranırlar və ən keyfiyyətli aktivlərə üstünlük verirlər. Bazar ertəsinədən etibarən kapitallaşma 0,7 faiz nisbətində artaraq hazırda 141 milyard dollara çatmaqdadır. Bitkoin bir müddət əvvəl geriləyərək 3900 dollar səviyyəsinə düşsə də, bazar ertəsinədən etibarən yenidən 4000 dollar dəyərinə yüksəldi. Bu hərəkətilik təbii olaraq bazarın gələcək vəziyyəti ilə bağlı iştirakçıların əksəriyyətində fikir müxtəlifliyinin yaranmasına səbəb olur. Əvvəlki şərhlərimdə də qeyd etdiyim kimi, kriptovalyutalar hələ ki, öz mövqelərini möhkəmlətməyiblər. Hazırkı etapda ticarət strategiyası seçilən zaman bu fakt mütləq nəzərə alınmalıdır. Cari tendensiyanın dəyişməsi üçün ilk öncə Bitkoin hazırda mövcud olan 4100 dollardan daha yüksək dəyerdə sabitlənməlidir. Aşağıya doğru gedən tendensiyanın son iki gün

ərzində anidən yüksəlməsi bazara böyük alıcıların daxil olduğunu göstərir".

İqtisadçı hesab edir ki, dünya kontekstində bir sıra

də blockçeyn bazasında yeni həll yollarının işlənilməsi rentabelli deyil. Bununla əlaqədar olaraq, şirkətlərin öz kriptovalyutalarını buraxma-

tezliklə yenidən sürətli yüksəliş müşahidə edə biləcəyik".

İqtisadçının fikrincə, rəqəmsal valyutalarla bağlı bəzi perspektivlər mövcuddur:

gözlənilən hadisələr qiymətlərə təsirsiz ötürməyəcək: "Məsələn, CoinMarketCap kapitallaşma baxımından 200 ən böyük rəqəmsal valyutaları əhatə edəcək iki kriptovalyuta indeksinə start verməyi planlaşdırır və hansı ki, bu indekslər Nasdaq Global Index Data Service (GIDS), Bloomberg Terminal, Thomson Reuters Eikon (Refinitiv) platformalarına və o cümlədən, Stuttgart Fond Birjasına əlavə olunacaq. Yaponiyada "Maliyyə alətləri və fond birjalari haqqında" qanuna edilən dəyişikliklərə əsasən, birjalar kriptovalyutalarla marja ticarətində mübadilə limitini 1:4 nisbətində qədər məhdudlaşdıracaqlar. Citigroup hesab edir ki, mövcud maliyyə texnologiyaları daha səmərəlidir və buna görə

yacaqları da ehtimal olunur. Çirkli pulların yuyulması ilə mübarizəyə dair maliyyə tədbirləri işləyib hazırlayan Beynəlxalq Qrup Rusiyanın tənzimləyici orqanlarına 2019-cu ilin sonunadək kriptovalyutalarla bağlı qanun layihəsi qəbul etməyi tövsiyyə edib. Bu kimi hallar yaxın gələcəkdə rəqəmsal valyutaların dəyərinə bir qədər artım olacağını deməyə əsas verir".

V.Əhmədova hesab edir ki, rəqəmsal bazarla bağlı sanki bir ssenari mövcuddur, hansı ki, bir müddət aktivlər eyni səviyyədə qalır, daha sonra impulsu hərəkətli başlayır: "Bu məntiqə əsaslanaraq konsolidasiyanın bir müddət davam edəcəyini, daha sonra sıçrayışların başlayacağını ehtimal edə bilərik.

"İlk olaraq, kriptovalyuta birjalarında hələ də böyük investorlar tərəfindən aktivlik təmin edilməkdədir. Bundan əlavə, iri şirkətlər öz rəqəmsal valyutalarını yaratmaqda israrlıdırlar. O cümlədən, 2018-ci ildə rəqəmsal valyutaların kifayət qədər ucuzlaşması bazara çox sayda yeni alıcıların daxil olmasına səbəb oldu. Bu insanlar hər bir halda aldıkları kriptovalyutaları bir şəkildə dəyərləndirməlidirlər. Bütün bunlar isə cəmiyyətdə kriptovalyutaların daha çox yayılması deməkdir. Ümumiyyətlə 2018-ci il nəinki kriptovalyuta, elektron texnologiyalar hazırlayan bir çox şirkətlər üçün də uğursuz il oldu deyə bilərik. Məsələn, Amazon, Facebook, Apple kimi bir çox iri şirkətlərin səhmlərində düşüş yaşandı. 2019-cu ildə

onların dəyərində təkrar yüksəlmə ilə yanaşı, bir sıra çevrələrdə kriptovalyutalara da marağın artacağı düşünülür. Əsas etibarilə, infrastrukturun inkişafı ilə birgə rəqəmsal valyuta bazarının da böyüyəcəyini deyə bilərəm".

V.Əhmədova vurğuladı ki, yaxın gələcəkdə rəqəmsal valyutaların dəyərinin yüksəlməsini təmin edəcək üç əsas faktor mövcuddur: "Bunlar rəqəmsal valyutaların ödəniş vasitəsi kimi geniş istifadə olunması; iri institusional investorlar və o cümlədən, hökumətlər tərəfindən rəqəmsal valyutaların rəsmi olaraq tanınması; kriptovalyuta infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi. İnfrastrukturun texniki səviyyəsi yüksəldilərsə əvvəlki rəqəmsal valyutalardan çəkinən iri investorların bazara daxil olması da sürətlənə bilər və bu da əhalinin rəqəmsal valyutalara marağını stimullaşdıracaq. Zənnimcə "asan pul həvəskarlarının" dövrü başa çatmaq üzrədir. Artıq rəqəmsal valyutalara rahat ödəniş və daha cəlbedici investisiya vasitə kimi baxılması dövrü gəlib çatıb. Investorların bu sahəyə marağının artması, infrastrukturun inkişafı və əhalinin artan aktivliyi hökumətlərin rəqəmsal valyutalarla bağlı siyasətinə də təsirsiz ötürməyə bilməz. Belə olan halda hö-

kumətlər düşünürəm ki, yalnız tənzimləyici qismində qalmayacaqlar. Məsələn, son illərdə bir sıra ölkələr öz milli kriptovalyuta konsepsiyalarını formalaşdırmağa, dövlət birjalari, ödəniş vasitələri və digər infrastruktur elementlərinin yaradılması ilə aktiv məşğul olmağa başlayıblar. Əgər bu prosesə nüfuzlu ölkələr də qoşularlarsa o zaman düşünürəm ki, tam başqa bir mənzərənin şahidi olacağıq. Bununla rəqəmsal valyutalara marağın birə beş artacaq. Yerli səviyyədə götürdüksə isə, ödəniş və köçürmə sistemləri kimi, əhali arasında kriptotexnologiyaların kütləvi istifadəsinə istiqamətlənmiş layihələr effektiv sayıla bilər. Məsələn, Paytomat aktiv inkişaf etməkdə olan kriptoođeniş sistemlərindən biridir. Kiçik və orta biznes sahəsində kriptovalyutalarla ödəniş etmək üçün bir çox ölkədə, o cümlədən, Rusiya və Türkiyədə geniş istifadə edilir. Paytomat ümumiyyətlə kriptovalyuta ilə ödənişlərin həyata keçirilməsi üçün bir sıra proqram təminatları setidir. Bu sistem veb-saytlar, internet mağazalar və sosial şəbəkələr vasitəsilə elektorn ticarət etməyə imkan verir. Bu da dolayısıyla kriptovalyutalara marağı və onun kursunu yüksəldəcəkdir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA
"Yeni Məsavət"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 66 (7236) 30 mart 2019

İnsan aşiq olanda beyni daha çox çalışır

Sağlam sevgi insanı xoşbəxt, asılı sevgi isə depressiv edir. Eşq aqressivliyi azaldır, insan daha xoşniyyətli, xoşxassiyət olur. Eşqə düşən insan ətrafına qəzəb, neqativlik deyil, xoşbəxtlik, pozitivlik saçır. Xoşbəxt olan insan ətrafındakılara qarşı qırıcı yanaşmaz.

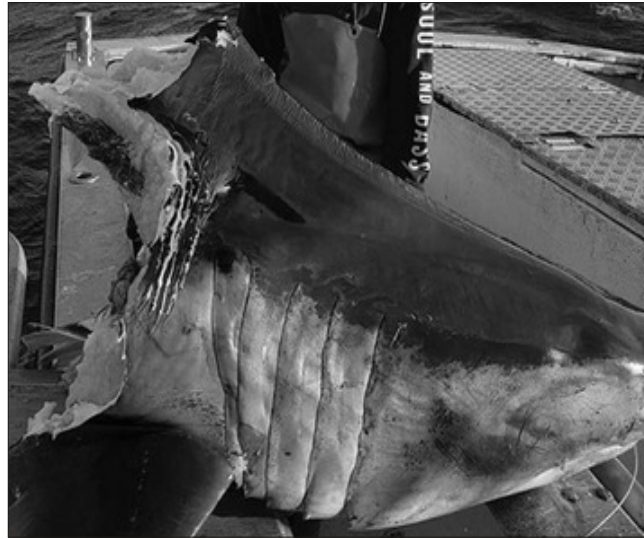
Sevgi beyində kimyəvi prosesi canlandıran, sürətləndirən, aktivləşdirən ən əsas duyğudur. Beyin nə qədər yaxşı çalışırsa, sevgi də o qədər yaxşı davam edir. İnsanın beyni donmuş, tükənmiş, paylaşmaya açıq deyilsə, demək sevgi də bir o qədər tükənib. Sevgi zehni açar, hormonları canlandırır.

Sevən beyin daha məhsuldar, daha sağlamdır. Beynin ən sağlam vitamini sevgi və eşqdır. Eşq, beyin qabığının funksiyasını sürətləndirir. İmmunitet sistemi üzərində də faydalı təsirləri vardır. Müqaviməti artırır. Sevdini itirməklə isə tam tərsi olur, bədən müqaviməti azalır və xəstəliklər insanı daha tez yalayır.

Akulanın 100 kiloluq başı tapıldı

Avstraliyanın dəniz sahillərində böyük bir akulanın başı tapılıb. Onun şəkli facebookdakı Trapman Bermafui qrupunda paylaşılıb. 28 martda Ceyson adlı balıqçı Avstraliyanın Bermaqi şəhəri sahilində bunu tapıb: "Bu, böyük akuladan qalan yeganə hissə idi. Çox təəssüf ki, biz o böyüklükdə akulanın başının kim tərəfindən yeyildiyini bilmədik. Onun təkə başı 100 kilo idi" - bunu şəklin müəllifi deyib.

Şəbəkə istifadəçiləri isə akulanın öldürülməsi ilə bağlı mümkün versiyaları dəyərləndiriblər. "Böyük ehtimalla, onun üzərinə eyni vaxtda iki akula hücum edib". Bunu Aaron Smit adlı sosial şəbəkə istifadəçisi yazıb. "Bu, yüz faiz daha böyük bir akula olub" - bunu da başqa biri şərh edib.

Akula-mako 3.8 metr uzunluğa və yarım ton çəkiyə malik ola bilər, hazırda yaşayan bütün akulalardan daha cəld olanı sayılır və saatda 74 kilometr sürətə malikdir.

Sutkanın 22 saatını yatır

37 yaşındaki Heather nadir rast gəlinən "Yatan gözəl sindromu"na yaxalanıb. Bu xəstəliyə görə o, gündə 22 saat boyunca yatsa da, hələ də özünü yorğun hiss edir. "Mirror"da yayımlanan xəbərə görə, Heather, 8670 saatlıq ilin 8030-unu yataraq keçirir. Kanadalı qadın 7 ildir ki, eyni vaxtda iki xəstəlikdən əziyyət çəkir. Bunlardan biri miyaljik ensefalomiyelit (ME), digəri isə "Yatan gözəl sindromu" olaraq bilinən Klein-Levin sindromudur. Xəstəliyindən əvvəl aktiv bir həyatı olan Heatherin soyuqdeyməsi viral bir xəstəliyə çevrildicə 3 ay boyunca yatağa bağlı yaşayıb. Yaxşılaşmasına baxmayaraq, halsızlığı hələ keçməyən qadın özünü daim yorğun hiss edib. ME diaqnozu qoyulan Heather özünü yuxulu hiss etsə də, bunun xroniki halsızlığı xəstəliyinin bir simptomu olduğunu düşünüb. 2014-cü ildə təcili böyrək əməliyyatı olandan sonra yorğunluğu daha da artıb. Gün ərzində 18 saatla 22 saat arasında yatırdı. 3 ay boyunca bu şəkildə davam etdikdən sonra yuxusunu sistemə salmağa çalışıb, ancaq heç cür oyaq qala bilməyib. Ən sonunda həkimə gedən Heathera bu dəfə də KLS diaqnozu qoyulub. Nadir görülən KLS xəstəliyi dünyada ancaq bir nəfərdə müşahidə edilir. İki xəstəlik birləşincə lazım olduğundan artıq yatan qadında huşsuzluq və əzələ ağrıları kimi nevroloji problemlər özünü göstərib. Odur ki, qadın gün ərzində ancaq 8 saat oyaq qala bilir və bütün həyatını 8 saata sığdırmağa çalışır.

Ömründə ilk dəfə meyvə yeyən qız

Britaniyanın Portsut şəhər sakini 3 yaşından bəri fast food məhsulları ilə qidalansa da, 21 yaşında öz adətini dəyişib. Lenta.ru saytının verdiyi xəbərə görə, 21 yaşlı Corci Skotni bəzi qida məhsullarını yemə bilməməkdən əziyyət çəkirdi. Onun diyetası bəzi məhdud yeməklərdən ibarət idi. Ona görə də qızda ona naməlum olan yeməklərlə bağlı ciddi qorxu yaranıb. Bir neçə il Skotni ancaq çörək, çips və KFC firmasından olan toyuq, şokoladlı şirniyyatlarla qidalanıb. Mütəmadi olaraq idmanla məşğul olmasına baxmayaraq, qız qida rasionuna görə ağır çəkiddən əziyyət çəkib. Mədə genişlənməsi yaşayan qızcağaz nəhayət hipnoz seanslarına qatılıb. Bu seanslar isə onu naməlum yemək qorxusundan azad edib: "Hər şey dəyişdi. Mən bu günə qədər dadmadığım yeni qidalar yeməyə başladım. Mən 15 ildir ki, ingilis səhər yeməyini arzulayırdım. Ancaq indi onun zövqünə vara bildim".

QOÇ - Maddi problemləri nəzərə almasaq, bu təqvimdən narazi qalmınıza ehtimal yoxdur. Ulduzlar insanlara baxışlarınızı dəyişməyi tövsiyə edir. Mümkün qədər əsəblərinizi qoruyun.

BUĞA - Ümumi passivliyinizi nəzərə alıb fəaliyyətə ara verin. Əsas enerjinizi bütünlüklə istirahətə və səyahətlərə həsr edin. Günün ikinci yarısında istənilən mübahisə və riskdən yayının.

ƏKİZLƏR - Yersiz qürrelənməyiniz, özünüzü tərifləməyiniz ünsiyyətdə olduğunuz adamlarda sizə qarşı ikrah yarada bilər. Səmimi və sadə olun. Axsama yaxın təzə xəbər eşidəcəksiniz.

XƏRÇƏNG - Hər hansı işdə təkbaşına addım atmaqdan vaz keçin. Əməkdaşlıq zəminində isə uğurlara yetişəcəksiniz. Saat 16-dan sonra perspektivi sual altında olan danışıqlardan imtina edin.

ŞİR - Passiv bir gün yaşamağa olacaqsınız. Özünü müştəbəhlik, həmiyə yuxarıdan aşağı baxmaq kimi mənfi xüsusiyyətlərdən uzaq olun. Yeni işgüzar təklifləri rədd etməyin. Varlanmaq imkanınız genişdir.

QIZ - Ailə-sevgi münasibətlərində bəzi xoşgəlməzliklə rastlaşa bilərsiniz. Boş yerə hay-küy qaldırmayın. Hər şeydən əvvəl ətrafınızda müsbət aura, xoş mühit yaradın ki, qurtulasınız.

TƏRƏZİ - Hər mənada uğurlu bir təqvim yaşayacaqsınız. Sevdiniz adamlarla ümumi dil tapmağınız əsas işlərinizin gedişində müsbət çalarlar əmələ gətirəcək. Gecəni öz evinizdə keçirin.

ƏQRƏB - Cərəyan edən proseslərə çılgın tərzdə yanaşmağınız heç bir irəliləyişə təkan verməyəcək. Odur ki, müdriklik göstərməyiniz tələb olunur. Yeni əməkdaşlığa ciddi tərzdə yanaşın.

OXATAN - İlahi prinsiplərə xüsusi əhəmiyyət verin. Günahlarınızın yuyulması üçün dualar edin. Sevdiniz adamda özünü qarşı yalnız rəğbət yaratmağa çalışın. Uzaq səfərləri təxirə salın.

OĞLAQ - Novruz başlayandan qayğılarınız da artıb. Qarşınızda duran vəzifələrin öhdəsindən çətinliklə gəlməyiniz sizi səbrsiz edir. Bir az dözümlü olun. Ulduzlar varlanacağınızı bildirir.

SUTÖKƏN - Uğurlu gündür. Günün birinci yarısında qazanmaq, nahardan sonra isə xoş təsadüflərlə rastlaşmaq şansınız var. Yeni əlaqələrə ciddi və perspektivli yanaşın. Bu, yalnız xeyrinizə ola bilər.

BALIQLAR - Saat 14-ə qədər münacişəli məsələlərdən uzaq olmağa çalışın. Kiminsə özü yaratdığı problemi düzəltmək fikrinə düşməyin. Sonrakı saatları isə bütünlüklə əyləncələrə həsr edin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qadınlar qərar verməyə, kişilər geyinmir

İngiltərədə populyar bir geyim markası kişilərin geyim seçimi ilə bağlı araşdırma aparıb. Araşdırmaya qatılan kişilərin böyük bir qismi bildirib ki, iş gedərkən nə geyinəcəklərini sevgililərindən, həyat yoldaşlarından soruşurlar. Özü də bu, təkə rəy öyrənməklə kifayətlənmir.

Qadınlar kişinin nə geyinəcəyinə qərar verirlər. Rəyi soruşulan 1000 kişidən 500-ü təsdiqləyib ki, geyinməyi geyimin forması, rəngi, qalın-nazik olması ilə bağlı rəyi həyatlarındakı qadın söyləyir. Subay oğlanlar bu barədə çox vaxt analarının da fikrindən istifadə edir. Bundan başqa, araşdırma qatılan kişilərin 6 faizi alış-veriş etməkdən xoşlandığını da etiraf edib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.755